

GAP analýza zlepšenia pozície SR v rebríčku Doing Business Svetovej banky

Obsah

Úvod - Doing Business.....	1
Ekonomický profil Slovenskej republiky v meraní Doing Business	2
1 Začatie podnikania (Starting a Business).....	5
2 Licenčné konania (Dealing with Construction Permits).....	12
3 Prístup k elektrickej energii (Getting Electricity).....	20
4 Registrácia majetku (Registering Property)	26
5 Získanie úveru (Getting Credit)	32
6 Ochrana investorov (Protecting Investors).....	36
7 Daňové povinnosti firiem (Paying Taxes)	41
8 Cezhraničné obchodovanie (Trading Across Borders).....	44
9 Vymáhateľnosť zmlúv (Enforcing Contracts)	49
10 Riešenie platobnej neschopnosti (Resolving Insolvency)	52
Záver.....	55

Úvod - Doing Business

Výskum Doing Business poskytuje odlišný prístup k vnímaniu prieskumov. Sústreďí sa na domáce, predovšetkým malé a stredné podniky a meranie regulácie, ktorá ich existenciu do značnej miery ovplyvňuje. Vychádzajúc zo štandardizovaných prípadových štúdií predstavuje výskum kvantitatívne ukazovatele o podnikateľskej regulácii, ktorá je porovnávaná naprieč 185 ekonomikami sveta.

Tento prístup dopĺňa vnímanie prieskumov o objavovanie hlavných obmedzení pre podnikateľov, ktoré ich podnikanie zaznamenáva v praxi tak, ako sú stanovené v nariadení, ktoré sa na ne vzťahujú. Pravidlá a predpisy sú pod priamou kontrolou tvorcov politik, ktorí sa snažia prostredníctvom nich zmeniť skúsenosti a správanie sa podnikov. Doing Business ide až za samotné určenie existencie problému a snaží sa poukázať na špecifikáciu predpisov alebo regulačných postupov, ktoré môžu byť vhodnými pre účel reforiem. Kvantitatívne opatrenia regulácie podnikania umožňujú skúmať, ako osobitné predpisy ovplyvňujú správanie firmy a jej ekonomické výsledky. Prvý report Doing Business, publikovaný v roku 2003, pokrýval 5 indikátorov a 133 ekonomík sveta. Doing Business 2013 skúmal 10 indikátorov v 185 krajinách sveta. Desať rôznych tém je zahrnutých do celkového poradia o jednoduchosti podnikania a ďalších súhrmných opatreniach. Projekt je založený na príspevkoch štátnych inštitúcií, akademických pracovníkov, advokátskych kancelárií a poradenských agentúr.¹ Cieľom je poskytovať objektívny základ pre pochopenie a zlepšenie právneho prostredia pre podnikanie. O zozname prispievateľov rozhoduje Svetová banka.

Report Doing Business 2013 zahŕňa aj oblasť Zamestnávanie ľudí, z ktorej však len vyplývajú podmienky zamestnávania v SR a Svetová banka túto oblasť nehodnotí, neporovnáva a nezostavuje rebríček svetových ekonomík. Z uvedeného dôvodu sa predmetná oblasť v analýze Zlepšenia pozície SR nenachádza.

Doing Business 2013 sledoval jednotlivé indikátory v období od 1. júna 2011 do 1. júna 2012.

Oblasti hodnotenia

Snaha podnikateľa prísť na trh s novou myšlienkou môže byť ovplyvnená mnohými faktormi zahŕňajúcimi vnímanie toho, aké jednoduché (resp. náročné) bude zaoberať sa množstvom pravidiel, ktoré definujú a sú základom pre podnikateľské prostredie. To, či sa podnikateľ rozhodne svoju myšlienku uskutočniť alebo ju opustiť, môže do značnej miery závisieť na tom, aké náročné je v súlade s požiadavkami a zákonmi založenie, resp. otvorenie nového podniku, získanie licencií na stavbu, aké účinné mechanizmy existujú na riešenie obchodných sporov alebo vysporiadania sa s insolventnosťou. Doing Business poskytuje kvantitatívne dáta o miere regulácie pre indikátory - začatia podnikania, licenčného konania, získavania prístupu k elektrickej energii, registrácie majetku, získania úveru,

¹ Zoznam konkrétnych prispievateľov pre Svetovú banku za dané oblasti je dostupný na <http://www.doingbusiness.org/contributors/doing-business/slovakia>

ochrany investorov, platenia daní, cezhraničného obchodovania, vymáhania zmlúv a ukončenia podnikania - ktoré sa vzťahujú predovšetkým na domáce malé a stredné podniky.

Doing Business zahŕňa 2 typy dát. Dáta prvého typu pochádzajú z čítania právnych predpisov a nariadení miestnymi odborníkmi a taktiež expertmi skupiny Doing Business. Druhé sú časové a pohybové ukazovatele, ktoré merajú efektívnosť v snahe o dosiahnutí cieľov regulácie (napr. udelenie právnej subjektivity pre podnikanie). V rámci časovo-pohybového ukazovateľa sú odhady nákladov premietnuté z oficiálnych poplatkov, ktoré sú pri jednotlivých úkonoch podnikateľa povinné zaplatiť. Regulačný proces, akým je začatie podnikania alebo registrácia majetku, je jasne rozdelený a definovaný v jednotlivých krokoch a postupoch. Časové odhady pre každý postup sú založené na informáciách o úsudkoch odborných respondentov, ktorí pravidelne poskytujú informácie na základe platných príslušných predpisoch.

Ekonomický profil Slovenskej republiky v meraní Doing Business

Celkové hodnotenie výkonnosti jednotlivých ekonomík sveta v porovnaní s inými krajinami nevytvára podrobne o podnikateľskom prostredí danej krajiny, ale je dôležitým poznatkom pre tvorcov politiky, ktorí podnikateľské prostredie do značnej miery ovplyvňujú. Vysoké hodnotenie ekonomiky znamená priaznivé prostredie vytvorené vládou danej krajiny pre podnikateľskú činnosť.

Tab. 1.1 Umiestnenie SR v hodnoteniach všetkých oblastí Doing Business 2012 a 2013

Umiestnenie Slovenskej republiky v DB 2012 a 2013	DB 2013	DB 2012*	Medziročný posun v rebríčku 2012 - 2013
Kvalita podnikateľského prostredia	46	46	0
Začatie podnikania	83	78	-5
Licenčné konania	46	48	2
Prístup k elektrickej energii	100	101	1
Registrácia majetku	8	8	0
Dostupnosť úverových zdrojov	23	23	0
Ochrana investorov	117	114	-3
Daňové povinnosti firiem	100	126	26
Cezhraničné obchodovanie	98	100	2
Vymáhateľnosť zmlúv	69	70	1
Riešenie platobnej neschopnosti	38	36	-2

*Umiestnenie na 46. priečke v roku 2012 zohľadňuje sledovanie dvoch ďalších ekonomík (Barbados a Malta) vo výskume Doing Business 2013.

Na druhej strane absolútne hodnoty ukazovateľov podrobne odhaľujú nedostatky v podobe veľkého počtu procedúr, neprimerane dlhých čakacích dobách alebo vysokých nákladov na jednotlivé úkony. Detailným mapovaním týchto procedúr je možné pripraviť opatrenia, ktoré budú viesť k skráteniu lehôt, zníženiu počtu procedúr, resp. zníženiu

nákladov na dané úkony v oblasti podnikania. Porovnanie súčasných ekonomických ukazovateľov s predchádzajúcimi rokmi môže poukázať na pretrvávajúce problémy a zároveň aj na úspešný pokles regulačného zaťaženia.

Tab. 1.2 Prehľad všetkých ukazovateľov Doing Business 201 a 2013 a jednotlivých úkonov vzhľadom na ich počet, čas a náklady v SR v porovnaní s vybranými ekonomikami a v celosvetovo najlepším umiestnením DB 2013

Ukazovateľ	Slovenská republika 2013DB	Slovenská republika 2012DB	Česká republika 2013DB	Maďarsko 2013DB	Poľsko 2013DB	Najlepšie umiestnenie celosvetovo DB2013
Začatie podnikania	83	78	140	52	124	Nový Zéland (1)
Úkony (počet)	6	6	9	4	6	Nový Zéland (1)*
Čas (dni)	16	18	20	5	32	Nový Zéland (1)
Náklady (% príjmu na osobu)	1,8	1,8	8,2	8,9	14,4	Slovinsko (0.0)
Vstupný kapitál (% príjmu na osobu)	21,3	20,9	29,7	9,4	13,0	91 ekonomík (0.0)*
Licenčné konania	46	48	47	55	161	Hongkong (Čína) (1)
Úkony (počet)	11	11	33	26	29	Hongkong (Čína) (6)*
Čas (dni)	286	286	120	102	301	Singapur (26)*
Náklady (% príjmu na osobu)	7,3	7,2	10,5	5,7	49,4	Katar (1.1)
Prístup k elektrickej energii	102	101	143	109	137	Island (1)
Úkony (počet)	5	5	6	5	6	Nemecko (3)*
Čas (dni)	158	177	279	252	186	Nemecko (17)
Náklady (% príjmu na osobu)	249,1	242,2	180,0	116,9	208,3	Japonsko (0.0)
Registrácia majetku	8	8	27	43	62	Gruzínsko (1)
Úkony (počet)	3	3	3	4	6	Gruzínsko (1)*
Čas (dni)	17	17	24	17	54	Portugalsko (1)
Náklady (% príjmu na osobu)	0,0	0,0	3,0	5,0	0,4	Bielorusko (0.0)*
Dostupnosť úverových zdrojov	23	23	53	53	4	Veľká Británia (1)*
Index zabezpečovacích práv	9	9	6	7	9	Malajzia (10)*
Index úverových informácií	4	4	5	4	6	Veľká Británia (6)*
Pokrytie verejných úverových registrov (% dospelých)	2,7	2,6	6,1	0,0	0,0	Portugalsko (90.7)
Pokrytie súkromnými spoločnosťami (% dospelých)	58,5	56,1	98,7	15,8	76,9	Veľká Británia (100.0)*
Ochrana investorov	117	114	100	128	49	Nový Zéland (1)
Index rozsahu informovanosti akcionárov	3	3	2	2	7	Hongkong (Čína) (10)*
Index zodpovednosti riadiacích osôb	4	4	5	4	2	Singapur (9)*
Index náročnosti akcionárskych žalôb	7	7	8	7	9	Nový Zéland (10)*

Index ochrany investora	4,7	4,7	5,0	4,3	6,0	Nový Zéland (9,7)
Daňové povinnosti	100	126	120	118	114	Spojené arabské emiráty (1)
Platby (počet)	20	31	8	12	18	Hongkong (Čína) (3)*
Čas (hodiny)	207	231	413	277	286	Spojené arabské emiráty (12)
Cezhraničné obchodovanie	98	100	68	73	50	Singapur (1)
Dokumenty na export (počet)	6	6	4	6	5	Francúzsko (2)
Čas na export (dni)	17	17	16	17	17	Singapur (5)*
Náklady na export (USD za kontajner)	1560	1560	1145	885	1050	Malajzia (435)
Dokumenty na import (počet)	7	7	7	7	5	Francúzsko (2)
Čas na import (dni)	17	17	17	19	16	Singapur (4)
Náklady na import (USD za kontajner)	1540	1540	1180	875	1025	Malajzia (420)
Vymáhateľnosť zmlúv	59	70	79	16	56	Luxembursko (1)
Čas (dni)	545	565	611	395	685	Singapur (150)
Náklady (% z dlhu)	30,0	30,0	33,0	15,0	19,0	Bután (0,1)
Úkony (počet)	32	32	27	35	33	Írsko (21)*
Riešenie platobnej neschopnosti	38	36	34	70	37	Japonsko (1)
Čas (roky)	4,0	4,0	3,2	2,0	3,0	Írsko (0,4)
Náklady (% majetku)	18	18	17	15	15	Singapur (1)*
Miera obnoviteľnosti (cent z dolára)	53,6	54,3	56,3	38,8	54,5	Japonsko (92,8)

* Dve, alebo viac ekonomík sa delí o najvyššie umiestnenie.

1 Začatie podnikania (Starting a Business)

Registrované firmy poskytujú okamžité prínosy pre podnikateľov a ich zamestnancov o. i. v podobe prístupu k službám a inštitúciám od súdov až po banky rovnako, ako aj na nové trhy. Zamestnanci môžu na druhej strane ťažiť z ochrany stanovenej zákonom.

Ďalšiu výhodu prináša spoločnosť s ručením obmedzeným. Posúva hranice finančnej zodpovednosti majiteľa spoločnosti pri investíciách, pri ktorých nie je ohrozený osobný majetok vlastníka firmy. Zjednodušením registrácie obchodných spoločností zo strany vlád narastá počet tých, ktorí začínajú podnikat' vo formálnom sektore a vytvárajú viac pracovných miest, čo v konečnom dôsledku generuje aj vyššie príjmy pre vládu.

Čo ukazovatele Začatia podnikania merajú?

Doing Business meria náročnosť začatia podnikania v ekonomike tým, že zaznamená všetky postupy, ktoré sú oficiálne požadované, alebo ich podnikatelia v praxi bežne vykonávajú za účelom začatia formálnej prevádzky priemyselnej alebo obchodnej činnosti rovnako, ako aj čas a náklady potrebné na dokončenie týchto postupov. Výskum taktiež zaznamenáva splatený minimálny kapitál, ktorý spoločnosti musia zložiť pred zápisom do obchodného registra. Poradie na uľahčenie začatia podnikania určuje aritmetický priemer percentuálneho podielu poradia štyroch čiastkových ukazovateľov: postupov, času, nákladov a splateného minimálneho kapitálu potrebného pre registráciu spoločnosti.

Pre potreby komparácie jednotlivých ekonomík je stanovených niekoľko všeobecných predpokladov pre spoločnosť:

Spoločnosť:

- spoločnosť s ručením obmedzeným, prevádzkovaná v ekonomicky najväčšom meste
- vykonáva všeobecné obchodné a priemyselné aktivity
- počiatočný kapitál má v hodnote min. 10 násobku príjmu na obyvateľa
- jej ročný obrat má hodnotu min. 100 násobku príjmu na obyvateľa
- neuchádza sa o žiadne špeciálne úľavy alebo výhody
- nevlastní nehnuteľnosť
- prevádzkovaná a vlastnená v tuzemsku

Postupy potrebné na legálne založenie a prevádzkovanie spoločnosti (počet)

- predregistrácia (napríklad overenie alebo rezervácia obchodného mena spoločnosti, úkony u notára)
- registrácia spoločnosti v ekonomicky najväčšom meste
- postregistrácia (napríklad sociálneho zabezpečenia, schválenie spoločnosti)

Čas potrebný na dokončenie každého postupu (kalendárne dni)

- nezahŕňa čas strávený zhromažďovaním informácií
- každá procedúra začína v samostatnom dni

- procedúra je ukončená, akonáhle je prijatý právoplatný dokument
- bez predchádzajúceho kontaktu s úradníkmi

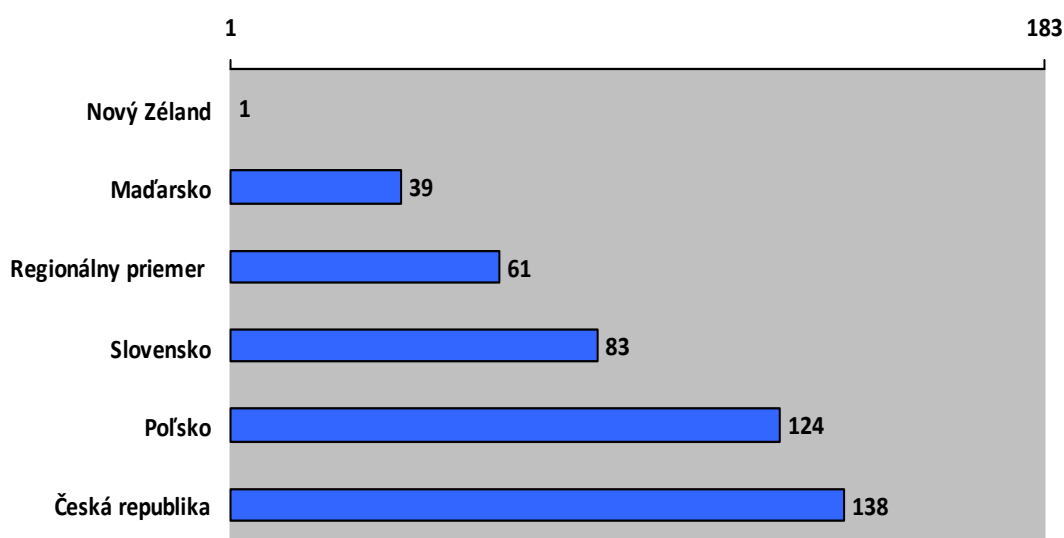
Náklady potrebné na dokončenie každého postupu (% príjmu na obyvateľa)

- len oficiálne náklady

Splatný minimálny kapitál (v % z príjmu na obyvateľa)

- depozitom v banke, alebo u notára ešte pred registráciou (alebo v priebehu troch nasledujúcich mesiacov)

Tab. 1.3 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Začatie podnikania (Starting a Business) Doing Business 2013

Tab. 1.4 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa Začatie podnikania (Starting a Business)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	74	78	83
Procedúry (počet)	9	9	6	6	6	6	6
Čas (dni)	27	27	18	18	18	18	16
Náklady (% z príjmu na obyvateľa)	4,8	4,2	3,3	2,0	1,9	1,8	1,8
Vstupný kapitál (% z príjmu obyv.)	39,1	34,1	30,4	23,8	22,2	20,9	21,3

* n/a – SR nebola v uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013, hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Začatie podnikania v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti začatia podnikania dosiahol Nový Zéland, kde je umožnené začínajúcemu podnikateľovi registrovať sa prostredníctvom jednej elektronickej registrácie v priebehu jedného dňa (pozri tab. 1.5). Žiadateľ si v tomto prípade online rezervuje obchodné meno spoločnosti (rezervácia je platná 20 pracovných dní), následne na stránke NZ Companies Office Web podá žiadosť o zaregistrovanie spoločnosti vyplnením príslušných formulárov, v ktorých zároveň uvádza mená akcionárov a riaditeľov spoločnosti a adresu, kde spoločnosť bude sídliť. Po spracovaní žiadosti mu budú obratom prostredníctvom e-mailu zaslané vyplnené listiny spoločnosti, určené na podpis, ktoré do lehoty 20 pracovných dní môže žiadateľ už podpísané akcionármi, resp. riaditeľmi spoločnosti faxovať obratom príslušnej kancelárii, ktorá žiadosť vybavuje. Po zaslaní všetkých požadovaných náležitostí je žiadateľovi opäť prostredníctvom e-mailu vydaný certifikát registrácie spoločnosti.

Tab. 1.5 Súhrn čiastkových ukazovateľov počtu úkonov, časovej náročnosti, nákladov a minimálneho vstupného kapitálu v oblasti Začatie podnikania v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie – Nový Zéland	Najlepšie umiestnenie EÚ - Írsko
Úkony (počet)	6	5	1	4
Časová náročnosť (počet dní)	16	12	1	10
Náklady (% z príjmu na obyvateľa)	1,8	4,5	0,4	0,3
Vstupný min. kapitál (% z príjmu na obyvateľa)	21,3	13,3	0,0	0,0

Medzi najlepšie hodnotené krajiny v rámci EÚ sa zaradilo Írsko, kde je potrebné na začatie podnikania vykonať štyri procedúry s nákladmi 0,3% HDP b.c. na obyvateľa a časovou náročnosťou 10 dní (pozri tab. 1.6).

Tab. 1.6 Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Začatie podnikania v EÚ - Írsko

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Prehlásenie zakladateľa pred notárom	1 deň	10 Eur
2.	Vyplniť potrebné dokumenty na úrade pre zápis spoločnosti (CRO)	7 dní	100 Eur
3.	Získanie pečiatky spoločnosti	1 deň	20 Eur
4.	Registrácia platby dane zo zisku spoločnosti, sociálneho poistenia a platby dane z pridanej hodnoty	1 deň	bezplatne

Na založenie modelovej obchodnej spoločnosti podľa štúdie Doing Business 2013 bolo potrebných na Slovensku vykonať 6 úkonov, ktoré spolu trvali 16 dní a stáli 1,8 % z HDP b.c. na obyvateľa (pozri tab. 1.5 + 1.7). Minimálne základné imanie v modelovom prípade

predstavovalo 21,3 % z príjmu na obyvateľa. V prípade Slovenska došlo medziročne k zlepšeniu hodnotených kritérií. V celkovom hodnotení ukazovateľa Začatie podnikania si Slovensko pohoršilo o 5 priečok, čo bolo spôsobené predovšetkým zlepšením postavenia iných ekonomík.

Tab. 1.7 Súhrn procedúr potrebných na začatie podnikania v SR – a času a nákladov

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Overenie si dostupnosti obchodného mena spoločnosti Existuje možnosť overiť si meno cez internet bez poplatku (3 € za overenie obchodného mena priamo na registrovom súde)	1 deň	3 € za vyhľadávanie v OR
2.	Notárske overenie zakladateľskej listiny a iných dokumentov Spoločnosť je založená zakladateľskou listinou podpísanou všetkými zakladateľmi. Podpisy musia byť notársky overené. Podľa písm. c) bodu 3 zákona č. 31/1993 Z. z. o odmenách notárov je suma stanovená na 1,99 € (bez DPH).	1 deň	1,99 € (bez DPH) za notárky podpis
3.	Ohlásenie živnosti na JKM, požiadanie o registráciu na DÚ a ZP JKM fungujú na živnostenských úradoch. Jedna prihláška (ohlásenie) obsahuje ohlásenie živnosti, prihlášku na registráciu dane a zdravotné poistenie. FO, ktorá je už registrovaná v ZP, spolu s ohlásením živnosti oznámi meno poisťovne, v ktorej je registrovaná. Pre štátnych príslušníkov SR je dostatočné oznámiť údaje požadované na výpis z registra trestov. JKM zabezpečuje výpis z registra trestov. Na základe zákona o správnych poplatkoch, aktuálneho k 31. máju 2010 je poplatok za voľnú živnosť 5 € a 15 € za viazanú živnosť. Koncesie boli zrušené k 1. júnu 2010.	5 kalendárnych dní	Administratívne poplatky – 5 € za štandardnú licenciu (jednu voľnú živnosť) a 15 € za remeselnú alebo viazanú živnosť
4.	Otvorenie si účtu v banke Cena za otvorenie si účtu závisí na banke, v priemere to je 16,5 €. Minimálny poplatok za spoločníka je 750 € pred registráciou spoločnosti, najmenej 30 % za každého spoločníka (30% zo 750 €) a spolu najmenej musí byť zaplatených 2500 €.	1 deň	16,5 €
5.	Registrácia na registrovom súde Registrácia sa zmenila zo súdneho na administratívny proces a súdni úradníci sú zodpovední za zápis firmy.	7 dní	165,75 € pri elektronickej prihláške,

	<p>Zápis je možný špeciálnym formulárom na registrovom súde, ktorý sa dá stiahnuť zo stránky OR SR a môže byť zaslaný tiež elektronicky podpísaný elektronickým podpisom, ktorý musí byť overený (vzhľadom na existujúce technické problémy so zaobstaraním si podpisu nie je tento spôsob veľmi využívaný).</p> <p>Návrh na založenie spoločnosti musí byť podpísaný všetkými spoločníkmi a ich podpisy musia byť overené. Ak je niekto zastúpený, podpis musí byť overený notárom.</p> <p>Registrový súd musí zapísať zmeny, pridať alebo vymazať do 5 pracovných dní odo dňa, kedy je podanie kompletne.</p> <p>IČO je pridelené spoločnosti JKM. Registrový súd prideluje IČO iba, ak ho nepridelí JKM, najčastejšie vtedy, ak povolenie na podnikanie je vydané inou inštitúciou.</p>		331,5 € pri fyzickom podaní prihlášky
6.	<p>Registrácia v Sociálnej poisťovni (poistenie na dôchodok, chorobu a nezamestnanosť)</p> <p>Spoločnosť sa musí zaregistrovať ako zamestnávateľ do 8 dní odvtedy, ako vstúpi do platnosti prvá pracovná zmluva a musí zaregistrovať všetkých svojich zamestnancov pred dňom nástupu do práce. Formuláre sú dostupné na stránkach online. Ak má spoločnosť viac ako 8 zamestnancov, musí posielat mesačné výpisy do poisťovne.</p> <p>Povinnosť predložiť mesačný záznam v elektronickej podobe Sociálnej poisťovni sa vzťahuje na všetkých zamestnávateľov bez ohľadu na počet zamestnancov. Zákon umožňuje Sociálnej poisťovni určiť spôsob, akými budú mesačné správy predkladané.</p>	1 deň	Bezplatne

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Zákonom č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 1.6.2010) sa zriadili jednotné kontaktné miesta (JKM) v sieti živnostenských úradov v rozsahu služieb upravených v § 66ba predpisu č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

Od 1. 1. 2012 sa služby jednotných kontaktných miest v sieti živnostenských úradov v rozsahu služieb upravených v § 66ba živnostenského zákona rozšírili o možnosť elektronickej komunikácie občana s JKM z akéhokoľvek miesta vrátane úhrady súdnych a správnych poplatkov. Zároveň došlo k úprave zákona č. 145/1995 o správnych poplatkoch, ktorou sa zrušili správne poplatky pri ohlásení voľných živností a výpisu zo živnostenského

registra pri elektronickej komunikácii, ako aj k úprave v § 49 ods. 4 živnostenského zákona, čím sa zrušilo duplicitné plnenie oznamovacej povinnosti podnikateľa o zmene údajov, ktoré sa osobitne zapisujú do obchodného aj do živnostenského registra.

Podľa súčasne platnej legislatívy SR je za účelom založenia modelovej obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným fyzickou návštevou jednotného kontaktného miesta možné:

- overiť si dostupnosť obchodného mena spoločnosti (JKM túto službu poskytujú bezplatne v rámci poradenských služieb, resp. má žiadateľ možnosť si overiť obchodné meno spoločnosti online na stránke obchodného registra);
- požiadať o živnostenské oprávnenie vyplnením príslušných formulárov (živnostenské oprávnenie je JKM povinné vydať v zákonnej lehote 3 pracovných dní a následne po dohode so žiadateľom zaslať poštou, resp. je možnosť osobného prevzatia živnostenského oprávnenia na JKM);
- overiť pravosť podpisov na matrike JKM (nie je nutné opúšťať budovu JKM za účelom notárskeho overenia dokumentov);
- požiadať o zápis obchodnej spoločnosti do obchodného registra (lehota na zápis spoločnosti je zo zákona 5 pracovných dní, od 1.1.2014 sa lehota skracuje na 2 pracovné dni); úhrada poplatkov za vydanie živnostenského oprávnenia a zápis spoločnosti do OR vo forme hotovosti, kolkov, resp. je možná úhrada elektronicke prevodom na účet štátnej pokladnice, kde prevod trvá spravidla 2 pracovné dni;
- registrovať sa u správcu dane a do systému povinného zdravotného poistenia.

Pri fyzickom zakladaní spoločnosti je možné úkony č. 2, 3 a 5 z vyššie uvedeného reportu Doing Business 2013 pre ukazovateľ Začatie podnikania uskutočniť na JKM a pre úplné založenie spoločnosti je tak nutné ešte uskutočniť úkon č. 1 (overenie dostupnosti obchodného mena), č. 4 (otvorenie si účtu v banke) a č. 6 (návšteva sociálnej poisťovne). Úkon č. 6 podnikateľ vykoná až v prípade, keď obchodná spoločnosť, ktorej je vlastníkom alebo konateľom, je zamestnávateľom a v tom prípade je potrebná registrácia v sociálnej a zdravotnej poisťovni.

Založenie modelovej obchodnej spoločnosti s.r.o. je možné zároveň aj prostredníctvom online formulára Ústredného portálu verejnej správy. Pri elektronickej podaní ohlásenia voľnej živnosti sa od 1.12.2011 upustilo od úhrady správneho poplatku a zároveň pri rovnakej forme žiadosti o zápis spoločnosti do obchodného registra sa od 1. augusta 2007 správny poplatok znížil o 50 % na sumu 165,75 € (za zápis s.r.o. zaplatí žiadateľ podľa súčasného sadzovníka súdnych poplatkov 331.50 €). Založenie obchodnej spoločnosti elektronicke formou je však podmienené vlastnením zaručeného elektronickeho podpisu. Na základe komparatívnej štúdie spracovanej spoločnosťou Deloitte² z 21.1.2012 sa Slovenská republika v porovnaní so všetkými členskými štátmi umiestnila vo viacerých indikátoroch merania efektívnosti elektronickeho JKM na popredných priečkach rebríčka EÚ 27.

² Štúdia Deloitte: *The functioning and usability of the Points of Single Contact under the Services Directive – State of Play and Way Forward*, voľne dostupná na stránkach Európskej komisie.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Hotovostná platba a platba prevodom na účet štátnej pokladnice za poplatky spojené s vydaním živnostenského oprávnenia a prvozápisu spoločnosti do OR v prípade fyzickej žiadosti	Zaviest' elektronickú formu platby prostredníctvom terminálov platobných kariet na úradoch JKM
2.	Overenie a rezervácia dostupnosti obchodného mena spoločnosti online na stránke OR	Rezervácia obchodného mena spoločnosti priamo na stránke OR s platnosťou napr. 5 pracovných dní, ktorá žiadateľovi vyprší v prípade nepodania žiadosti o zápis spoločnosti do OR
3.	Registrácia sociálneho poistenia	Prepojenie úradov JKM so Sociálnou poisťovňou, aby sa vytvorila možnosť úplného zápisu spoločnosti a jej zamestnancov pre žiadateľa priamo z úradu JKM

Podľa súčasne platnej legislatívy v SR je možné požiadať o živnostenské oprávnenie a o zápis modelovej spoločnosti s ručeným obmedzeným do obchodného registra počas **jednej** návštevy odboru živnostenského podnikania v pozícii jednotného kontaktného miesta, kde si žiadateľ so sebou prinesie zakladateľské listinu, resp. spoločenskú zmluvu a v prípade platby v hotovosti príslušnú sumu za prvozápis spoločnosti do OR. Vypísanie potrebnej žiadosti, overenie pravosti podpisu a zaplatenie je tak možné na **jednom mieste**, ktorým je budova JKM. Čakacia doba pre vydanie živnosti a zápis spoločnosti do OR sa v praxi pohybuje **do 10 pracovných dní**.³ Overenie obchodného mena spoločnosti je **bezplatné** a možné v priebehu niekoľkých minút prostredníctvom webového sídla OR. Žiadateľ je povinný po zápise spoločnosti do OR zaregistrovať svoju spoločnosť do Sociálneho poistenia v lehote do 8 dní odo dňa, v ktorom začal zamestnávať aspoň jedného zamestnanca⁴.

Na základe vyššie uvedených faktov možno konštatovať, že stav založený na súčasne platnej legislatíve sa nezhoduje s reportom Svetovej banky pre uvedenú oblasť. Jedným z dôvodov nesúladu môže byť zámerne horšie reportovanie možnosti zakladania s.r.o. Svetovej banke a konkurenčné prostredie v podobe Živnostenských úradov na úrovni JKM na úkor advokátskych kancelárií a spoločností poskytujúcich služby zakladania spoločnosti na zákazku. V súlade s koncepciou boja proti daňovým podvodom navyše vstúpila od 1. októbra 2012 do platnosti nová povinnosť zakladateľa spoločnosti. Na základe vyhlášky č. 25/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra sa žiadateľovi o zápis navýši počet dokumentov, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť:

- súhlas správcu dane, v prípade že žiadateľ je daňovým subjektom,
- čestné prehlásenie žiadateľa, ktorý nie je daňovým subjektom o tom, že nemá povinnosť voči správcovi dane.

³ Lehota sa predlžuje v závislosti od: 1.) spôsobu vyzdvihnutia výpisu z OR (zaslanie poštou, alebo osobné prevzatie na JKM), 2.) činnosti registra trestov, ktorý v optimálnom prípade zasiela výpisy pre JKM v priebehu dňa, resp. obratom.

⁴ Modelová spoločnosť Doing Business má piatich spoločníkov a zamestnáva od 10 do 50 ľudí.

2 Licenčné konania (Dealing with Construction Permits)

Regulácia výstavby je na jednej strane pre ochranu verejnosti rozhodujúca, na strane druhej musí byť efektívna, aby sa zabránilo nadmernému obmedzeniu odvetvia, ktoré hrá dôležitú úlohu v každom hospodárstve. Tam, kde je dodržiavanie stavebných predpisov príliš nákladné z hľadiska času a peňazí, veľa staviteľov sa rozhoduje medzi dodržiavaním zákona, korupciou alebo jednoducho ilegálnou stavbou, čo v konečnom dôsledku môže viesť k ohrozeniu verejnosti nebezpečnými konštrukciami.

Doing Business zaznamenáva postupy, čas a náklady na podnikanie pre získanie všetkých potrebných povolení na výstavbu jednoduchého obchodného skladu (logistického centra) v ekonomicky najväčšom meste, následnú prípravu pre základné funkcie a registráciu vlastníctva tak, aby mohol byť použitý ako zábezpeka alebo prevedený na iný subjekt. Hodnotenie náročnosti získania stavebného povolenia je aritmetický percentuálny priemer jeho čiastkových ukazovateľov: postupov, času a nákladov. Aby boli údaje porovnateľné medzi jednotlivými ekonomikami, Doing Business využíva niekoľko predpokladov stavebnej spoločnosti a obchodného skladu vrátane inžinierskeho pripojenia.

Obchodná spoločnosť:

- spoločnosť s ručením obmedzeným, pôsobiaca v stavebníctve so sídlom v ekonomicky najväčšom meste
- prevádzkovaná a vlastnená v tuzemsku
- zamestnáva min. 60 stavebníkov a ostatných zamestnancov
- disponuje kompletnými architektonickými a technickými nákresemi pripravenými licencovaným projektantom

Sklad:

- je novostavba (bez predchádzajúcej stavby na určenom pozemku)
- má kompletne architektonické a technické nákresy pripravené licencovaným projektantom
- bude možné pripojiť k zdroju vody, do siete kanalizácie (kanalizácia, septik alebo ich ekvivalent) a pevnej telefónnej linke. Pripojenie ku každej z inžinierskych sietí bude dlhé maximálne 10 metrov
- bude použitý pre všeobecné skladovanie, ako sú knihy alebo kancelárske potreby (neplatí pre tovar, ktorý si vyžaduje špeciálne podmienky).
- výstavba potrvá maximálne 30 týždňov (s výnimkou všetkých omeškaní z dôvodu administratívnych a regulačných požiadaviek)

Čo ukazovateľ Licenčné konania meria?

Úkony potrebné na legálne vybudovanie skladu (počet)

- predloženie všetkých príslušných dokumentov a získanie potrebných licencií, povolení a osvedčení

- vykonanie všetkých požadovaných oznámení a uskutočnenie všetkých potrebných kontrol
- získanie pripojenia do inžinierskych sietí
- registrácia stavby (v prípade, že je využitá ako zábezpeka alebo prevedená na iný subjekt)

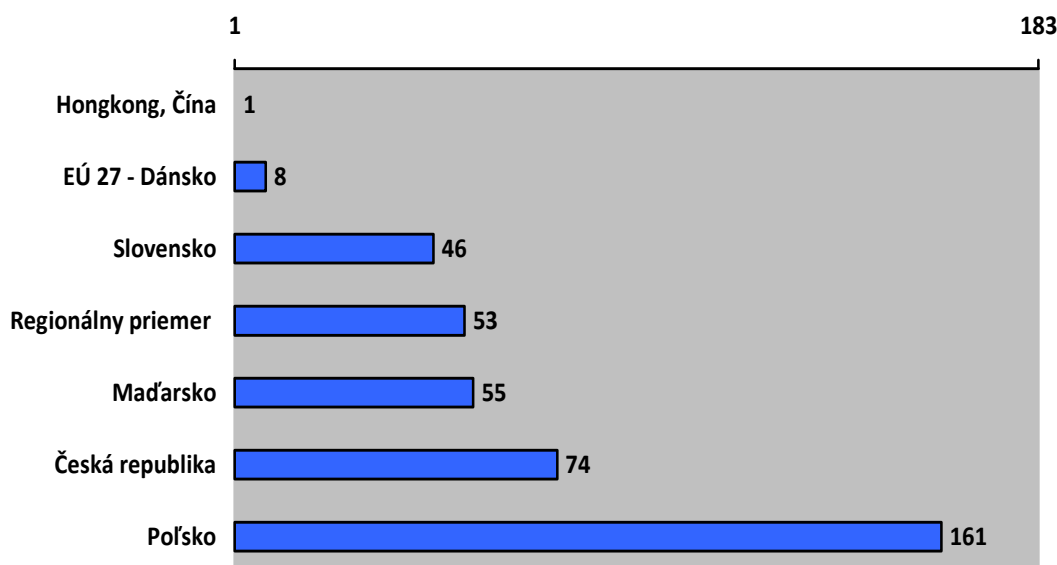
Čas potrebný na dokončenie každého postupu (kalendárne dni)

- nezahŕňa čas strávený zhromažďovaním informácií
- každá procedúra začína v samostatnom dni
- procedúra je ukončená, akonáhle je prijatý právoplatný dokument
- bez predchádzajúceho kontaktu s úradníkmi

Náklady potrebné na dokončenie každého postupu (% príjmu na obyvateľa)

- len oficiálne náklady

Tab. 2.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Licenčné konania (Dealing with Construction Permits) Doing Business 2013

Tab. 2.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Licenčné konania (Dealing with Construction Permits)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	48	46
Procedúry (počet)	9	9	6	6	11	11	11
Čas (dni)	286	286	286	286	286	286	286
Náklady (% z príjmu na obyvateľa)	13,2	11,5	0,3	8,2	7,6	7,2	7,3

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Licenčné konania v porovnaní so SR

Najlepšie umiestnenie v medzinárodnom hodnotení Doing Business v rámci ukazovateľa Licenčné konania dosiahol Hongkong, kde potrebuje začínajúci podnikateľ na získanie povolení a licencií súvisiacich s výstavbou modelového objektu vykonať šesť procedúr, ktoré mu zaberú v priemere 67 dní a 16.3% príjmu na obyvateľa krajiny vynaloženého na poplatky súvisiace s povoleniami na výstavbu a pripojením objektu k inžinierskym sieťam (pozri tab. 2.3). Umiestnenie Hongkongu je spôsobené zriadením jednotných kontaktných miest pre stavebné povolenie v decembri 2008, na ktorých je možné požiadať o pridelenie všetkých šiestich stavebných povolení (povolení na základe stavebných, odvodňovacích plánov, plánov oplatenia, plánov základov stavieb).

Tab. 2.3 Súhrn čiastkových ukazovateľov počtu úkonov, časovej náročnosti a nákladov v oblasti Doing Business Licenčné konania v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Hongkong	Najlepšie umiestnenie EÚ - Dánsko
Úkony (počet)	11	14	6	8
Časová náročnosť (počet dní)	286	143	67	68
Náklady (% príjmu na obyvateľa)	7,3	78,7	16,3	57,1

V rámci EÚ bolo v predmetnom ukazovateli hodnotené ako najlepšie Dánsko, kde si licenčné konania vyžiadali v priemere 68 dní, v rámci ktorých bolo potrebné vykonať 8 procedúr s nákladmi 57,1 % príjmu na obyvateľa (pozri tab. 2.4).

Tab. 2.4 Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Licenčné konania v EÚ – Dánsko

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Žiadosť a získanie povolenia na začatie stavebných prác na príslušnom stavebnom úrade	21 dní	186,963 DKK
2.	Získať povolenie na výstavbu základov	15 dní	bezplatne
3.	Ohlásiť výstavbu Centru na výstavbu a začatie výstavby	1 deň	bezplatne
4.	Inšpekčná kontrola stavebného úradu	1 deň	bezplatne
5.	Poslať oznam o splnení požiadaviek Mestskej rade	1 deň	bezplatne
6.	Inšpekčná kontrola stavebného úradu a získanie kolaudačného rozhodnutia	21 dní	bezplatne
7.	Žiadosť a získanie pripojenia do siete vodovodu a kanalizácií	5 dní	1,000 DKK
8.	Žiadosť a získanie pripojenia do telekomunikačnej siete	3 dni	1,000 DKK

Na získanie všetkých potrebných povolení pre výstavbu modelového objektu bolo podľa štúdie Doing Business 2013 potrebných na Slovensku vykonať 11 úkonov, ktoré žiadateľovi

zabrali spolu v priemere 286 dní a 7,3 % príjmu na obyvateľa v SR vynaloženého na poplatky súvisiace s danými povoleniami (pozri tab. 2.5)

Tab. 2.5 Súhrn procedúr potrebných na získanie potrebných povolení na výstavbu objektu v SR – a času a nákladov

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Získať osvedčenie o vlastníctve pozemku Potvrdenie o vlastníctve musí byť maximálne 3 mesiace staré.	1 deň	8€
2.	Návrh na vydanie územného rozhodnutia príslušným obvodným stavebným úradom Stavebnému úradu žiadateľ predloží návrh projektu, ktorým preukáže rozmery a dizajn stavby a technické požiadavky na pripojenie do siete vodovodu, kanalizácie a elektrickej sústavy. Štátne a miestne orgány samosprávy zahŕňajúce oblasti verejného zdravia, inšpekcie práce, životného prostredia pripojenia do vodovodu, sústavy elektrickej energie a poskytovateľov telekomunikačných služieb rozhodnú o vydaní povolenia. Územné rozhodnutie určí možnosti umiestnenia stavby, rovnako ako aj požiadavky na pripojenie do inžinierskych sietí (telekomunikácie, energie, kanalizácie, cesty atď.). Príslušné orgány môžu vykonávať kontroly priamo na mieste stavby, ale vo všeobecnosti platí, že ich vykonávajú len v prípadoch, keď dokumentácia neposkytuje dostatočné informácie pre potrebu vydania nevyhnutných povolení. Rozhodnutie o umiestnení stavby platí dva roky (v prípade ak stavebný úrad nerozhodne o dlhšej platnosti) počas ktorých musí stavebník požiadať o vydanie stavebného povolenia. ⁵	150 dní	17 €
3.	Žiadosť o vydanie stavebného povolenia príslušným obvodným stavebným úradom Príslušný stavebný úrad schvaľuje alebo zamieta žiadosť o vydanie stavebného povolenia. Žiadateľ predloží detailný návrh projektu a dokumentáciu obsahujúcu autorizáciu	80 dní	116 €

⁵ Korekčné stanovisko MDVaRR SR: Návrh na vydanie územného rozhodnutia: Navrhovateľ predloží stavebnému úradu návrh na územné konanie spolu s dokumentáciou (ktorej náležitosti sú upravené vykonávacou vyhláškou) a dokladmi ustanovenými osobitnými predpismi, ktorými preukáže najmä, že navrhovaná stavba nie je v rozpore s platným územným plánom a ani v rozpore s verejným záujmom. Navrhovateľ je povinný priložiť k návrhu záväzné stanoviská dotknutých orgánov. Stavebný úrad oznámi začatie územného konania všetkým účastníkom konania a dotknutým orgánom a vytyčí ústne pojednávanie, spravidla spojené s miestnym zisťovaním na mieste stavby. Stavebný úrad v rozhodnutí o umiestnení stavby určí najmä stavebný pozemok, umiestni stavbu na ňom, určí požiadavky vyplývajúce zo stanovísk dotknutých orgánov, obsah projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Rozhodnutie o umiestnení stavby platí dva roky odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť, pri líniových stavbách sú to tri roky.

	<p>dodávateľov návrhov týkajúcich sa ich odboru (kúrenie, elektrina, a podobne).</p> <p>Príslušný orgán naplánuje verejné konanie, kde všetky zúčastnené strany predkladajú svoje námietky proti plánovanej výstavbe. Vyjadrenie k návrhu musí obsahovať námietky všetkých relevantných organizácií. Povolenie je platné po dobu dvoch rokov, počas ktorej sa musí začať výstavba.⁶</p>		
4.	<p>*Inšpekčná kontrola priamo na mieste výstavby</p> <p>Stavebný úrad naplánuje kontrolný deň, na ktorý sa pozvané všetky zainteresované strany a orgány. Tento postup nie je povinný, ale je bežný v praxi.</p>	1 deň	Bezplatne
5.	<p>Získať súhlas od poskytovateľov pripojenia do siete vodovodu a kanalizácie a žiadať o pripojenie do týchto sietí</p> <p>Pri podaní žiadosti o stavebné povolenie, stavebná spoločnosť potrebuje schválenie poskytovateľov inžinierskych sietí, a zároveň súhlasí s podmienkami, za ktorých bude stavba k inžinierskym sieťam pripojená. Ak je súhlas na stavbu udelený, poskytovatelia inžinierskych sietí spresnia podmienky pripojenia v rámci lehoty štyroch týždňov.</p> <p>Počas výstavby, sú poskytovatelia inžinierskych sietí vyzvaný, aby inšpekciou skontrolovali dodržiavanie dohodnutých podmienok. Kontrola sa zvyčajne vykonáva do týždňa odo dňa zaslania žiadosti. Poskytovatelia inžinierskych sietí môžu na požiadanie kedykoľvek skontrolovať zariadenia, ktoré inštalovali na stavbe, akými sú napr. meracie prístroje, a zvyčajne si účtujú poplatok do výšky 333 € za udelenie súhlasu a bližšie určenie ich podmienok, v závislosti na zložitosti stavby. Potom už nie sú účtované žiadne ďalšie poplatky za zostavu a všetky ďalšie náklady by sa mali odraziť v mesačných platbách za poskytovanie služieb.</p>	26 dní	332 €
6.	<p>*Získať súhlas od poskytovateľa telekomunikačných</p>	26 dní	204 €

⁶ Korekčné stanovisko MDVaRR SR: Žiadosť o vydanie stavebného povolenia: Stavebník predkladá stavebnému úradu žiadosť o vydanie stavebného povolenia až po nadobudnutí právoplatnosti územného rozhodnutia. Spolu so žiadosťou sa predkladá projekt stavby (ktorej náležitosti sú upravené vykonávacou vyhláškou) a doklady ustanovené osobitnými predpismi. Príslušný stavebný úrad oznámi stavebné konanie všetkým účastníkom konania a dotknutým orgánom. Od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania môže upustiť, ak sú mu dobre známe pomery staveniska. Stavebný úrad vydá stavebné povolenie, v ktorom určí záväzné podmienky na realizáciu stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Stavebný úrad môže spojiť územné konanie so stavebným konaním pri jednoduchej stavbe, ak sú podmienky umiestnenia jednoznačné. Stavebné povolenie platí dva roky, počas ktorých sa musí začať výstavba. Ak sa výstavba nezačne, stavebník môže požiadať o predĺženie platnosti stavebného povolenia pred uplynutím platnosti jeho lehoty.

	<p>služieb a požiadať o telefónne pripojenie</p> <p>Počas výstavby, poskytovatelia inžinierskych sietí vyzvaný, aby inšpekciou skontrolovali dodržiavanie dohodnutých podmienok. Kontrola sa zvyčajne vykonáva do týždňa odo dňa zaslania žiadosti. Poskytovatelia inžinierskych sietí môžu na požiadanie kedykoľvek skontrolovať zariadenia, ktoré inštalovali na stavbe, akými sú napr. meracie prístroje, a zvyčajne si účtujú poplatok do výšky 205 € za udelenie súhlasu a bližšie určenie ich podmienok, v závislosti na zložitosti stavby. Potom už nie sú účtované žiadne ďalšie poplatky za zostavu a všetky ďalšie náklady by sa mali odraziť v mesačných platbách za poskytovanie služieb.</p>		
7.	Získať pripojenie do siete vodovodu a kanalizácie od poskytovateľ inžinierskych sietí	7 dní	Bezplatne
8.	*Získať telefónne pripojenie od poskytovateľa telekomunikačných služieb	7 dní	Bezplatne
9.	<p>Získať kolaudačné rozhodnutie od príslušného obvodného stavebného úradu</p> <p>Dokončenú stavbu, na ktorú je vydané stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia. V kolaudačnom konaní stavebný úrad skúma najmä, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny a podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Kontrola na mieste a konanie zahŕňajúce zainteresované strany sú vykonané ešte pred vydaním kolaudačného rozhodnutia. Neexistuje žiadna lehota určená na začatie konania týkajúceho sa kolaudačného rozhodnutia. Žiadateľ však môže podať žiadosť o konanie v predstihu s predpokladaným dátumom dokončenia stavby objektu tak, aby bol príslušný orgán schopný začať konanie bez zbytočného odkladu po dokončení stavby. Príslušný orgán oznámi zúčastneným stranám uskutočnenie verejných konaní a inšpekcií na mieste 10 dní vopred.⁷</p>	29 dní	66 €

⁷ Korekčné stanovisko MDVaRR SR: Kolaudácia stavby: Dokončenú stavbu, ak vyžadovala stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia. V kolaudačnom konaní stavebný úrad skúma najmä, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny a podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Návrh na začatie kolaudačného konania môže stavebník podať v predstihu, s uvedením predpokladaného termínu ukončenia stavby. Stavebný úrad oznámi začatie kolaudačného konania a vytýči ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním, na ktoré prizve všetky osoby zúčastnené na výstavbe. V kolaudačnom rozhodnutí stavebný úrad určí záväzné podmienky na užívanie stavby na stanovený účel.

10.	*Prijatie kontroly zo strany príslušného stavby dohliadajúceho orgánu	1 deň	Bezplatne
11.	Registrácia stavby do katastra nehnuteľností Zaregistrovať budovu do katastra (130 €) ak je žiadosť podaná elektronicky poplatok sa znižuje o 15 €.	18 dní	115 €

* prebieha zároveň s inými procesmi

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Medzi najdlhšie trvajúce úkony v hodnotenom ukazovateli je vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby, kde sa v územnom konaní posudzuje návrh na umiestnenie stavby z hľadiska jeho súladu s platnou územnoplánovacou dokumentáciou, z hľadiska vplyvu stavby na dané územie a životné prostredie a súladu so všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu. Výsledkom územného konania je územné rozhodnutie. Vydanie územného rozhodnutia je spoplatnené sumou 100 Eur pre PO, lehota na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby vyplýva zo zákona o správnom poriadku (do 30 dní, pri zložitejších prípadoch sa predlžuje na 60 dní, resp. 90 dní). Podľa reportu Doing Business trvá táto procedúra v priemere 150 dní, v rámci ktorých sa zasielajú a zapracúvajú pripomienky ku stavbe zo strany účastníkov konania, kde samotná komunikácia medzi účastníkmi konania, navrhovateľom a stavebným úradom prebieha v listovej podobe, zasielanej poštou⁸. Samotný proces predlžuje lehota 15 dní od doručenia rozhodnutia poslednému účastníkovi konania, po ktorej skončení rozhodnutie nadobúda právoplatnosť, a navrhovateľ (stavebník) môže následne žiadať o **stavebné povolenie**. Stavebné konanie začína na návrh stavebníka dňom podania návrhu a úhradou správneho poplatku podľa zákona č. 145/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa položky 60, písm. i.) zákona je to v tomto modelovom prípade poplatok 1 000 Eur. Pokiaľ stavebník predloží potrebnú dokumentáciu v súlade s predpismi, stavebný úrad oznámi účastníkom konania začatie stavebného konania najmenej 7 pracovných dní pred termínom ústneho pojednávania a miestneho zisťovania. Do tohto termínu môžu účastníci uplatňovať svoje pripomienky. Stavebné povolenie nadobúda právoplatnosť po 15 dňoch od doručenia rozhodnutia poslednému účastníkovi konania.

Po dokončení stavby stavebník požiada o kolaudačné rozhodnutie, ktoré je spravidla vydané príslušným stavebným úradom v lehote do 30 dní. Stavebník je povinný doložiť k žiadosti o kolaudačné rozhodnutie **stanoviská dotknutých orgánov** štátnej správy, ktoré obhajujú verejný záujem podľa osobitných predpisov.⁹ Posledným dôležitým úkon pre stavebníka je registrácia stavby v katastri nehnuteľností, kde spolu so žiadosťou predloží rozhodnutie o určení súpisného čísla (ak sa neprideľuje, tak právoplatné kolaudačné rozhodnutie) a geometrický plán na zameranie stavby.

⁸ Komunikácia prostredníctvom pošty predlžuje celý proces o rozhodnutí o umiestnení stavby. Elektronická podoba dokumentácie podpísanej prostredníctvom ZEP by na základe skúseností stavebných úradov a vzhľadom na rozsah dokumentácie v tomto prípade nebola efektívna.

⁹ Spravidla sú to: štátny orgán protipožiarnej ochrany, orgán štátnej vodnej správy, orgán na ochranu zdravia, orgán odpadového hospodárstva, orgán ochrany ovzdušia, orgán veterinárnej správy, inšpektorát práce, technická inšpekcia, dotknuté organizácie - správcovia verejných rozvodov a pod.

Návrh opatrení

V prípade, že sa daná stavba nachádza v území, pre ktoré je spracovaný územný plán zóny a ten podrobne rieši podmienky na umiestnenie danej stavby a **uvádza to vo svojej záväznej časti**, daná stavba územné rozhodnutie **nevyžaduje**.

Ďalším faktorom, ktorý neúmerne predlžuje čas na získanie vyššie uvedených povolení, resp. rozhodnutí je vyžadovanie opakovaných vyjadrení účastníkov územného a stavebného konania. Odbúraním uvedenej duplicity sa predpokladá pozitívny vplyv na skrátenie celkového procesu získania potrebných povolení pre výstavbu.

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Spracovať územný plán	Vypustí sa povinnosť územného rozhodnutia
2.	Kategorizovať stavby	Zaviesť takú kategorizáciu stavieb, ktorá podstatným spôsobom zjednoduší a skráti administratívnu a časovú náročnosť povoľovania stavieb.
3.	Stavebný zákon	Racionalizovať zrozumiteľne a jednoznačne zadefinovať procesy územného plánovania a stavebného konania
4.	Duplicita vyjadrení účastníkov konania	Odstrániť duplicitu vyžadovaných údajov pri územnom a stavebnom konaní

3 Prístup k elektrickej energii (Getting Electricity)

Prístup k spoľahlivému a cenovo dostupnému pripojeniu k elektrickej energii je pre podniky nevyhnutným predpokladom pre ich produkciu . Aby bolo možné čeliť slabým dodávkam elektrickej energii, mnoho firiem v rozvojových ekonomikách sa musí spoliehať na vlastné zásobovanie, často za neúnosne vysoké náklady. Či už je dodávka elektrickej energie spoľahlivá, alebo nie, prvým krokom pre záujemcu o energiu je vždy získanie pripojenia. Ukazovateľ Doing Business 2013 hodnotí náročnosť prístupu k elektrickej energii určenej pre modelový príklad, ktorým je v tomto prípade sklad spĺňajúci nasledovné požiadavky:

- nachádza sa v najväčšom meste krajiny, v oblasti, kde sa nachádzajú aj iné sklady.
- nie je v špeciálnej ekonomickej zóne, kde by pripojenie malo nárok na dotáciu alebo rýchlejšie vybavenie.
- má prístup k cestnej komunikácii. Práce zahŕňajú prevedenie prípojky cez cestu (nadzemné vedenie resp. výkopové práce) a sú vykonané na verejných pozemkoch (nedochádza k prekríženiu súkromného pozemku iného vlastníka)
- nová budova skladu sa pripája k distribučnej sieti po prvýkrát.
- má 2 podlažia , obe nadzemné, s celkovou plochou 1 300,6 štvorcových metrov a je postavený na ploche 929 metroch štvorcových.

Elektrické pripojenie :

- 3-fázové, 4-vodičové Y, 140 kV-ampér (kVA) (kapacita).
- dĺžka: 150 metrov.
- pripojenie do nízko (low - voltage) alebo vysoko (medium- voltage) napät'ovej distribučnej sústavy a to buď nad zemou alebo pod zemou, podľa toho, čo je viac bežné v danej krajine a v oblasti, kde sa nachádza sklad.
- inštalácia 1 elektromeru. Mesačná spotreba elektrickej energie bude 0,07 gigawatt hodín (GWh). Vnútoraná elektroinštalácia bola dokončená.

Čo ukazovateľ Prístupu k elektrickej energii meria?

Svetová banka v aktuálnom vydaní Doing Business 2013 po druhý krát hodnotí oblasť „Prístup k elektrickej energii“ ako jeden z desiatich indikátorov pre meranie kvality podnikateľského prostredia. Tento indikátor meria počet, trvania a náklady všetkých procedúr, ktoré musí podnikateľ (modelová firma s.r.o) splniť na pripojenie novopostavenej budovy (skladu) do distribučnej sústavy v najväčšom meste krajiny – t.j. predloženie všetkých relevantných dokumentov, získanie potrebných povolení (inšpekcií), realizáciu vonkajších inštalčných prác na zriadenie prípojky (prípadne nákup materiálu na tieto práce), uzatvorenie potrebných zmlúv - až po konečné pripojenie k odberu. Čas odráža počet kalendárnych dní na vybavenie procedúr v reálnej praxi bez predchádzajúceho kontaktu s úradníkmi. Do nákladov sú zarátavané iba oficiálne náklady na zriadenie vonkajšej prípojky (bez DPH).

Postupy potrebné na získanie pripojenia k el. energii (počet)

- predloženie všetkých príslušných dokumentov a získanie potrebných licencií, povolení a osvedčení
- vykonanie všetkých požadovaných oznámení a uskutočnenie všetkých potrebných kontrol
- zabezpečenie externých služieb pre prípadnú inštaláciu zariadení
- uzatvorenie všetkých potrebných zmlúv až po konečné pripojenie k odberu

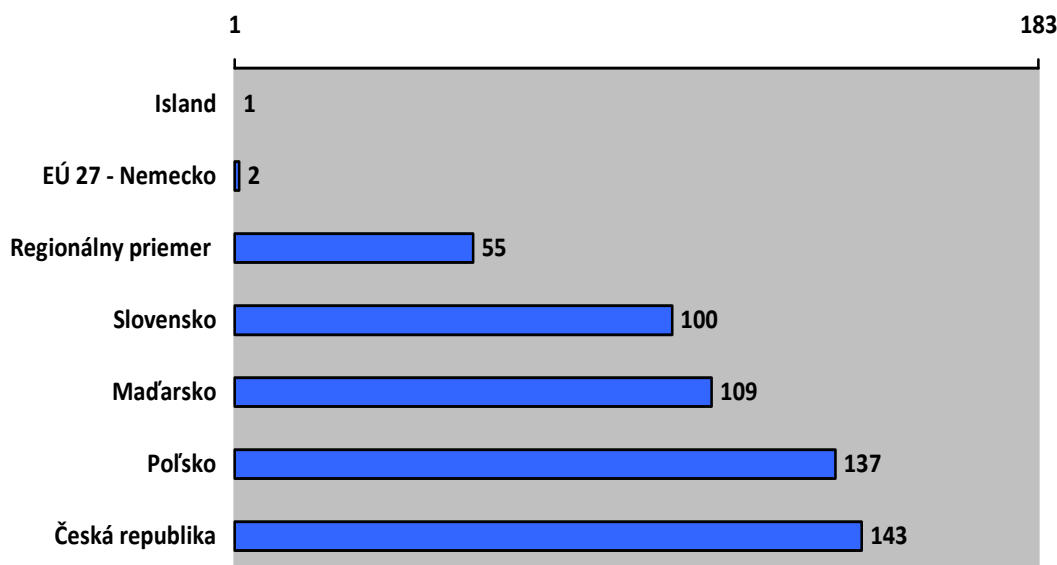
Čas potrebný na dokončenie každého postupu (kalendárne dni)

- nezahŕňa čas strávený zhromažďovaním informácií
- každá procedúra začína v samostatnom dni
- bez predchádzajúceho kontaktu s úradníkmi

Náklady potrebné na dokončenie každého postupu (% príjmu na obyvateľa)

- len oficiálne náklady, ceny bez DPH

Tab. 3.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Prístup k elektrickej energii (Getting Electricity) Doing Business 2013

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Prístup k elektrickej energii v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Prístupu k elektrickej energii dosiahol Island, kde je umožnené pripojenie modelovej stavby k sieti elektrickej energie po vykonaní štyroch úkonov, ktoré žiadateľovi zaberú 22 pracovných dní a 14,9 % príjmu na obyvateľa krajiny vynaloženého na poplatky a povolenia súvisiace s pripojením stavby k el. energii. Na Islande je možné žiadosť o pripojenie stavby do el. siete zaslať elektronicky spolu s potrebnými dokumentmi (stavebný plán, plán el. rozvodov stavby...), ktoré nie je potrebné overovať notársky. Jedinou podmienkou je

kvalifikovaný projektant el. rozvodov stavby, ktorý je schválený štátnou agentúrou pre bezpečnosť elektroinštalácie budov. Ku spoločnosť, od ktorej žiadateľ chce odoberať el. energiu, je možné sa prihlásiť prostredníctvom obchodného oddelenia tejto agentúry, alebo v prípade ak žiadateľ už tento úkon uskutočnil priamo u distribučnej spoločnosti, stačí agentúre túto skutočnosť len oznámiť. Následne sú priamo na mieste výstavby vykonané inšpekcie zo strany štátnej agentúry, ktoré nie sú žiadateľovi účtované.

Tab. 3.2 Súhrn čiastkových ukazovateľov počtu úkonov, časovej náročnosti a nákladov v oblasti Doing Business Prístup k elektrickej energii v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Island	Najlepšie umiestnenie EÚ - Nemecko
Úkony (počet)	5	5	4	3
Časová náročnosť (počet dní)	158	98	22	17
Náklady (% príjmu na obyvateľa)	249,1	93,0	14,9	48,3

V EÚ je v rovnakom ukazovateli najlepšie hodnotené Nemecko¹⁰, kde na získanie prístupu stačí vykonať tri procedúry, ktoré žiadateľovi o pripojenie zaberú dokopy 17 dní a 48,3% príjmu na obyvateľa vo forme nákladov (viď tab. 3.3).

Tab. 3.3 Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Prístup k elektrickej energii v EÚ – Nemecko

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Uzavrieť zmluvu o dodávkach s dodávateľom elektriny	14 dní	bezplatne
2.	Požiadat distribučnú spoločnosť o pripojenie a očakávať predbežný cenový odhad	12 dní*	bezplatne
3.	Vykonať platbu distribučnej spoločnosti a očakávať technikov, ktorý objekt pripoja do sústavy	3 dni	15,500 Eur

* Prebieha simultánne s inou procedúrou

Na pripojenie do sústavy elektrickej energie je podľa výskumu Doing Business potrebných na Slovensku vykonať dokopy päť rôznych procedúr, ktorých časová náročnosť je 158 dní a žiadateľ zaplatí za pripojenie do sústavy 249,1% príjmu na obyvateľa vo forme nákladov (viď tab. 3.4).

¹⁰ Nemecko sa zároveň umiestnilo v celosvetovom hodnotení na druhej pozícii za Islandom.

Tab. 3.4 Súhrn procedúr potrebných na pripojenie do sústavy v SR – a času a nákladov

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	<p>Požiadat' o pripojenie a získanie rozhodnutia na základe technickej štúdie a zmluvy o pripojení.</p> <p>Žiadosť o pripojenie je možné podať prostredníctvom pošty alebo osobne. Potrebné dokumenty priložené k žiadosti: technické výkresy v danej oblasti, list vlastníctva. Žiadosť nie je spoplatnená a uvedené dokumenty nemusia byť notársky overené. Žiadosť o pripojenie je základom pre dohodu o pripojení, zmluvy, ktorá definuje technické detaily a podmienky pripojenia (každoročne aktualizovaná).</p> <p>Žiadateľ predloží doklad z banky o zaplatení pripojovacieho poplatku. Pripojovací poplatok je 42,02 Eur za 1kW bez dane (DPH je 20 %) v prípade stredného napätia. Pripojovací poplatok je regulovaný Úradom pre reguláciu sieťových odvetví na základe výnosu č 2/2007. V prípade nízkeho napätia pripojovacie poplatky sú: 140 kW=203A 3x250A=1,592.41 Eur (bez DPH 20 %). Zmluva o pripojení musí byť podpísaná žiadateľom v lehote do jedného mesiaca od žiadosti a následné zaplatený pripojovací poplatok.</p>	24 dní	4263.3 €
2.	<p>Schválenie návrhu projektu v ZSE Distribúcia</p> <p>Po uzavretí zmluvy o pripojení zákazník pripravuje návrh stavebného projektu, ktorý zahŕňa aj návrhy externého pripojenia a internej kabeláže. ZSE skúma projekt a následne určí detaily pre pripojenie. Návrh stavebného projektu, zahŕňajúci návrh externého pripojenia a schválenie ZSE je následne žiadateľom predložený príslušnému stavebnému úradu ako súčasť žiadosti o stavebné povolenie.</p>	30 dní	Bezplatne
3.	<p>Dokončiť vonkajšie úpravy vykonané ZSE Distribúciou alebo iným distribútorom el. energie</p> <p>V prípade napojenia na nízke napätie sa vykonávajú vonkajšie práce, počas ktorých ZSE nainštaluje aj elektromer.</p> <p>V prípade inštalácie transformátora si zákazník môže najat' buď spoločnosť Enermont, a.s. dcérska spoločnosť ZSE, alebo súkromnú spoločnosť, ktorá následne vykoná technickú kontrolu na konci výstavby. Povolenie na výkopy sa získa buď prostredníctvom ZSE alebo zákazníkom v závislosti na tom, či časť vedenia patrí zákazníkovi alebo distribučnej spoločnosti. Nakoľko je povolenie na výkopy súčasťou stavebného povolenia, čas potrebný na získanie tohto povolenia závisí na tom, aký typ prekážky je prekonávaný.</p> <p>V prípade jednoduchého pripojenia si zákazník musí kúpiť len</p>	90 dní	25 000 €

	materiál ktorý je súčasťou rozvodov za rozvodovým uzlom. Na vnútornej elektroinštalácii môže pracovať každý licencovaný elektrikár.		
4.	Uzavrieť dodávateľskú zmluvu so ZSE Žiadateľ musí uzavrieť zmluvu o dodávke s dodávateľom elektriny, ktorým môže byť ZSE, alebo jej konkurenčná spoločnosť.	7 dní	Bezplatne
5.	Inštalácia elektromeru a odber elektrickej energie Po uzavretí dodávateľskej zmluvy inštaluje príslušná pobočka distribučnej spoločnosti elektromer. Skôr než začne samotný odber el. energie, je potrebné kolaudačné rozhodnutie príslušného stavebného úradu, ktorý inšpekčnou kontrolu na mieste stavby rozhodne o pripojení k inžinierskym sieťam v súlade s projektovou dokumentáciou.	7 dní	Bezplatne

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Postavenie Slovenska v predmetnej oblasti je výsledkom rozdielných dát odkomunikovaných na Svetovú banku pre účely hodnotenia Doing Business, ktoré reflektujú čas pre celkové pripojenie stavby potrebný nielen na strane distribútora, ale aj na strane žiadateľa a ostatných relevantných inštitúcií.

Tab. 3.5 Porovnanie dát poskytnutých Svetovej banke a dát uverejnených v Doing Business 2013

Procedúra	Dáta zaslané ZSE do Svetovej banky pre DB 2013	Dáta uverejnené Svetovou bankou v DB 2013
Zmluva o pripojení	24	24
Schválenie projektu	30	30
Vybudovanie pripojenia	60	90
Podpis zmluvy o dodávke el. energie	2	7
Montáž elektromera	5	7
Spolu (dni)	121	158

Napriek tejto skutočnosti si SR v porovnaní s výsledkami pre rok 2012 polepšila o 19 dní na celkových 158 dní potrebných pre pripojenie stavby. Tento celkový čas potrebných krokov na strane žiadateľa, distribútora a dotknutých organizácii je v diametrálnom rozpore napr. s krajinami ako Nemecko, Rakúsko, avšak v súlade napr. s Poľskom a Českou republikou, čo dokumentuje nasledovná tabuľka, v ktorej sú komparatívnym spôsobom zjednotené procesné kroky v kontexte definovaných oblastí:

Tab. 3.6 Porovnanie dát vybraných krajín pre Pripojenie k el. energii Doing Business 2013

Procedúra	Slovensko DB 2013	Česká republika DB 2013	Poľsko DB 2013	Maďarsko DB 2013	Nemecko DB 2013	Rakúsko DB 2013
Zmluva o pripojení	24	20	53	20	14	14
Schválenie projektu	30	180	75	-	-	-
Vybudovanie pripojenia	90	67	37	224	-	12
Podpis zmluvy o dodávke el. energie	7	10	7	8	12	2
Montáž elektromera	7	2	14	-*	3	6
Spolu (dní)	158	279	186	252	29	34
Cena (tis. Eur)	29,2	24	20	10,9	15,5	37,2

* Procedúra prebieha simultánne s Vybudovaním pripojenia.

Ako je z uvedených dát zrejmé, respondenti v Nemecku a Rakúsku inak interpretovali zadanie nielen v porovnaní s nami, ale aj s Českou republikou a Poľskom. Pripojiť novú budovu za 29 dní, pre ktorú je podľa zadania nutné vybudovať 150 m pripojenie, nie je možné už len v časovom rámci územného konania, stavebného konania a kolaudácie, a to ani v tak vyspelých mestách ako je Mníchov či Viedeň. Finančná náročnosť pripojenia by mala byť podmienená najmä cenou práce a samotnými pripojovacími, resp. inými poplatkami. Tu je zrejmy výrazný rozdiel napr. medzi Rakúskom a Nemeckom, čo opäť poukazuje na nejednotnosť prístupu k metodike.¹¹

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Aktualizovať dáta v Svetovej banke	Komunikovať aktualizované dáta pre DB 2014, tieto dáta budú znamenať, že celkový počet potrebných dní sa ešte zníži o 12 dní na celkový potrebný čas 109 dní
2.	Zjednotiť prístup k metodike Svetovej banky	Zo strany MH SR je potrebné preverenie relevantnosti podkladov jednotlivých štátov na medzirezortnej úrovni (najmä s Nemeckom a Rakúskom)
3.	Špecializované stavebné úrady	Zrýchlenie rozhodovacieho konania stavebných úradov, napr. cez vytvorenie špecializovaných stavebných úradov a cez zjednodušenie administratívneho procesu
4.	Rozširovanie distribučnej sústavy	Zjednodušenie budovania, resp. rozširovania distribučnej sústavy, napr. zjednodušením majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov, ktoré sú dotknuté výstavbou

¹¹ Stanovisko sekcie energetiky k postaveniu SR v rebríčku DB, dňa 8.11.2012.

4 Registrácia majetku (Registering Property)

Formálne zabezpečenie vlastníckeho práva je taktiež dôležitým ukazovateľom podnikateľského prostredia. Efektívna správa krajiny je jeho súčasťou. Ak formálny prevod nehnuteľností je príliš nákladný alebo zložitý, vlastnícke práva sa môžu stať neoficiálnymi a nehnuteľnosť tak má len malú šancu, že bude akceptovaná ako ručenie pre pôžičky čo by znamenalo obmedzený prístup k financiám. Doing Business zaznamenáva postupnosť nevyhnutných úkonov, ktoré musí spoločnosť kupujúca nehnuteľnosť od inej spoločnosti vykonať a previesť vlastnícke práva na svoje meno. Transakcia sa považuje za skončená, keď môže kupujúci použiť majetok ako ručenie za bankový úver alebo za účelom predaja.

Hodnotenie náročnosti registrácie majetku určuje aritmetický priemer percentuálneho podielu čiastkových ukazovateľov: postupov, času, nákladov. Pre potreby komparácie jednotlivých ekonomík je stanovených niekoľko všeobecných predpokladov:

Zúčastnené strany (predajca, kupujúci) sú:

- spoločnosť s ručením obmedzeným prevádzkovaná a vlastnená v tuzemsku
- majú sídlo v oblasti predmestia ekonomicky najväčšieho mesta krajiny
- každá z nich má min. 50 zamestnancov, pričom sú všetci štátnymi príslušníkmi

Pozemok (v plnom rozsahu vlastnený predajcom):

- má hodnotu min. 50 násobku príjmu na obyvateľa, predajná cena odráža trhovú hodnotu
- je zapísaný v katastri nehnuteľností a nie predmetom obchodného sporu
- je umiestnený v oblasti predmestia a nie je potrebná žiadna ďalšia zonácia pozemku

Čo ukazovateľ Registrácie majetku meria?

Úkony potrebné na legálny prevod vlastníckych práv pozemku (počet)

- predregistrácia (napríklad overenie záložného práva, notárske overenie kúpno-predajnej zmluvy, platba daní za prevod majetku)
- registrácia majetku v ekonomicky najväčšom meste
- postregistrácia (napríklad evidencia majetku príslušným úradom)

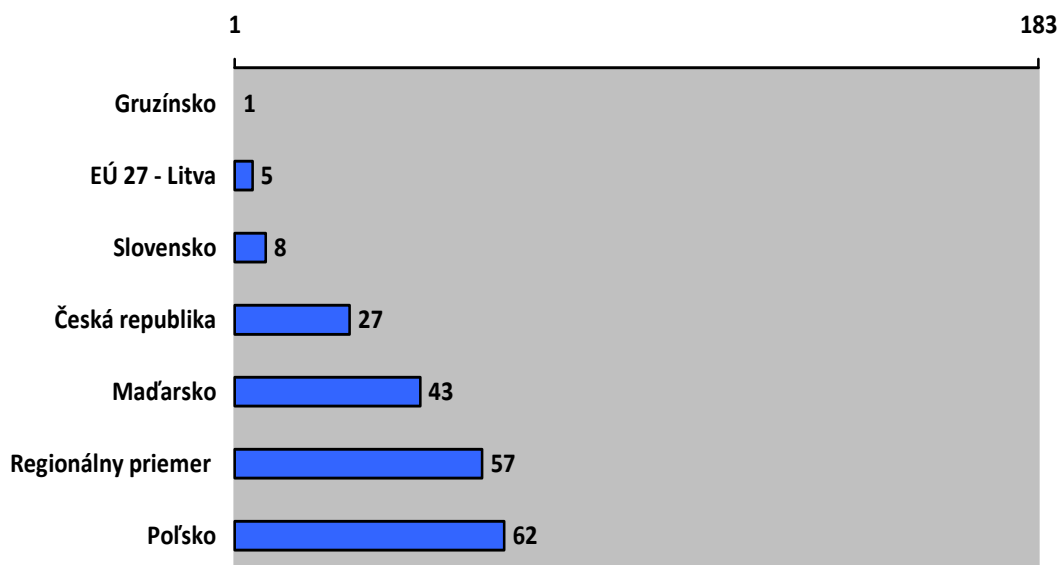
Čas potrebný na dokončenie každého postupu (kalendárne dni)

- nezahŕňa čas strávený zhromažďovaním informácií
- každá procedúra začína v samostatnom dni
- každá procedúra je ukončená, až keď je doručený posledný dokument
- bez predchádzajúceho kontaktu s úradníkmi

Náklady potrebné na dokončenie každého postupu (% hodnoty majetku)

- len oficiálne náklady, ceny bez DPH

Tab. 4.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Registrácia majetku (Registering Property) Doing Business 2013

Tab. 4.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Registrácia majetku (Registering Property)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	8	8
Úkony (počet)	3	3	3	3	3	3	3
Časová náročnosť (dni)	17	17	17	17	17	17	17
Náklady (% z hodnoty majetku)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. DB 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Registrácia majetku v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Registrácia majetku dosiahlo Gruzínsko, kde je v možný prevod nehnuteľného majetku prostredníctvom jednej procedúry v rámci dvoch pracovných dní a nákladmi vo výške 0,1 % hodnoty zapisovaného majetku.¹²

¹² Gruzínsko v „čas na dokončenie úkonu“ uvádza dva pracovné dni a v samotnom popise úkonov uvádza zrýchlené konanie za poplatok, ktorý celý proces skrúti na jeden pracovný deň, alebo druhú variantu – regulárne konanie, kde uvádzajú potrebný čas na dokončenie úkonov štyri pracovné dni.

Tab. 4.3 Súhrn čiastkových ukazovateľov počtu úkonov, časovej náročnosti a nákladov v oblasti Doing Business Registrácia majetku v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Gruzínsko	Najlepšie umiestnenie EÚ - Litva
Úkony (počet)	3	5	1	3
Časová náročnosť (počet dní)	17	26	2	3
Náklady (% z hodnoty majetku)	0,0	4,5	0,1	0,8

V rámci EÚ je v uvedenom ukazovateli najlepšie hodnotená Litva, kde na registráciu majetku je potrebné vykonať tri úkony, ktoré žiadateľ a stoja 0,8 %¹³ hodnoty registrovaného majetku s časovou náročnosťou tri dni (viď tab. 4.4).

Tab. 4.4 Najlepšie hodnotenie ukazovateľ a Registrácia majetku v EÚ – Litva

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Získanie certifikátu na transakciu nehnuteľnosti	1-7 dní	1 deň – 10,14 €, 7 dní - 6,65 € + notárske poplatky 5,50 €
2.	Notárske overenie kúpno-predajnej zmluvy	2 dni	0,45 % hodnoty majetku
3.	Zápis prevodu nehnuteľnosti do registra nehnuteľností	10 dní štandardná procedúra, 1 deň zrýchlená s 100% navýšením poplatku	záleží na trhovej hodnote nehnuteľnosti

Registrácia majetku trvá podľa Doing Business 2013 reportu dvom spoločnostiam (predajca, kupujúci) na Slovensku priemerne 17 dní, pričom musia zástupcovia oboch spoločností vykonať tri samostatné úkony. Náklady na realizáciu celého procesu predstavujú 0 % z hodnoty majetku (598 955 Eur), ktorý je predmetom transakcie (viď. tab. 4.5).

Tab. 4.5 Súhrn procedúr potrebných na registrovanie majetku v SR – a času a nákladov

P.č.	Úkon	Čas na dokončenie	Náklady
1.	Získanie výpisov z obchodného registra vedeného príslušným súdom Žiadateľ získa výpis z obchodného registra Slovenskej republiky na príslušnom registrovom súde (okresný súd v sídle kraja), ktoré výpisy vydávajú podľa miestnej príslušnosti. Výpis na právne účely môže byť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe podpísaný zaručeným elektronickým podpisom. Výpisy z obchodného registra na právne účely možno získať buď na registrových súdoch alebo u notára. (v SR je približne 330 notárskych kancelárií). Každý notár má prístup do	1 deň	Výpis z OR na registrovom súde: - papierová forma 13 € (6,50 € za každý) - el. podoba 0,66 € (0,33 € za každý) U notára: - 5,32 € papierová forma (2,66 € za každý)

¹³ Výška nákladov sa pohybuje v závislosti od požadovaného času vykonania zápisu.

	centrálneho portálu verejnej správy prostredníctvom certifikovaného elektronického podpisu. Po identifikácii notára systémom je vygenerovaný požadovaný výpis z obchodného registra. Notár výpis vytlačí a potvrdí ho. Od júla 2010 majú všetci notári prístup na obchodný register Slovenskej republiky		(bez DPH)
2.	<p>Potvrdenie pravosti podpisu predávajúceho ešte pred podaním žiadosti o registráciu</p> <p>Za účelom podania žiadosti o zápis prevodu (návrh na vklad do katastra nehnuteľností) je potrebné predložiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žiadosť - dve kópie zmluvy o prevode príslušnej správe katastra. Za predpokladu, že sa prevodu zúčastní len jeden konateľ za každú stranu (spoločnosť), je potrebné pred notárom alebo na úrade matriky overiť dva podpisy (podpisy osoby konajúcej v mene predávajúceho). Overenie: - poplatok u notára 1,99 € za podpis, alebo na úrade matriky 0,50 € za podpis. <p>Existujú tri možnosti pre vypracovanie zmluvy. Zmluva môže byť spísaná:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samotnými žiadateľmi (žiadne náklady) - notársky (pre hodnotu majetku 562 511,00 € je poplatok u notára 592,38 €) - advokátom (pre hodnoty majetku 562 511,00 € je poplatok za právnika 1548,69 €) 	1 deň	2 € (4 podpisy za 0,50 € na matrike, resp. 3,98 € (4 podpisy 1,99 € každý) u notára
3.	<p>Podat' žiadosť o zápis prevodu (Návrh na vklad do katastra nehnuteľností) na príslušnom katastri nehnuteľností</p> <p>K návrhu na vklad do katastra je potrebné priložiť dve kópie zmluvy o prevode. Následne ako osoby oprávnené podľa zákona konať v mene spoločnosti podpíšu zmluvy o prevode, je návrh na vklad do katastra predložený na registráciu a prevod vlastníckeho práva na príslušný katastrálny úrad. Registráciu vykonáva príslušný katastrálny úrad v závislosti na polohe pozemku. Návrh na vklad do katastra obsahuje údaje a má podobu stanovenú zákonom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - papierová forma: návrh na vklad, rovnako ako aj prílohy sú v tlačenej podobe - elektronická forma: návrh na vklad, rovnako ako aj prílohy musia byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom. <p>Katastrálny úrad rozhodne o návrhu na vklad v lehote 30</p>	<p>30 dní (štandardná procedúra)</p> <p>20 dní (štandardná procedúra pokiaľ má zmluva podobu notárskej alebo advokátskej listiny)</p> <p>15 dní (zrýchlený postup).</p>	<p>Vklad papierovou formou: 66€ (30 alebo 20 dní)</p> <p>265,50€ (15 dní zrýchlený postup)</p> <p>Vklad elektronickou formou:</p> <p>33€ (30 alebo 20 dní)</p> <p>130€ (15 dní zrýchlený postup)</p>

<p>dní (štandardný postup) alebo do 15 dní (zrýchlený postup). Ak má zmluva podobu notárskej alebo advokátskej listiny zápis musí byť spracovaný do 20 dní. Po prevode nehnuteľností , je predajca povinný zaplatiť 19% daň z príjmu na daňovom úrade. Daň z prevodu nehnuteľností sa na Slovensku neplatí.</p>		
---	--	--

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Na základe analýzy a návrhu možnosti urýchlenia procesu registrácie majetku vykonanej na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 160 z 2. marca 2011 k správe o stave podnikateľského prostredia v SR s návrhmi na jeho zlepšovanie, ktorú Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (ÚGKK) predložil na rokovanie vlády¹⁴ bolo uznesením vlády č. 425 z 29. júna 2011 predsedníčke ÚGKK uložené pripraviť návrh novely zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, obsahom ktorej má byť skrátenie lehoty na zápis všetkých práv k nehnuteľnostiam záznamom zo 60 na 30 dní. Návrh uvedeného zákona, ktorý predložil dňa 07.11.2011 do medzirezortného pripomienkového konania obsahoval návrh na zmenu ustanovení týkajúcich sa skrátenia lehôt pre zápis všetkých práv k nehnuteľnostiam záznamom. Vzhľadom na skrátenie funkčného obdobia NR SR citovaný materiál neprešiel ďalšími štádiami legislatívneho procesu.

ÚGKK SR vzhľadom na realizáciu projektu OPIS – Elektronické služby katastra nehnuteľnosti pripravil návrh nového katastrálneho zákona, ktorý sa ku dňu spracovávania tejto analýzy nachádzal v legislatívnom procese. Súčasťou novely aj návrh na skrátenie lehoty rozhodnutia Správy katastra z 20 na 15 dní v prípade, ak ide o zmluvu vyhotovenú vo forme notárskej zápisnice alebo ide o zmluvu autorizovanú advokátom.

Za kalendárny rok 2011 evidoval ÚGKK 256 tis. podaných žiadostí návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, z toho bolo 9 600 žiadostí (3,7 % z celkového počtu) podpísaných prostredníctvom Zaručeného elektronického podpisu (ZEP). Za sledované obdobie prvý polrok 2012 bolo z celkovo 130 tis. žiadostí podpísaných prostredníctvom ZEP celkovo 6500 (5 % z celkového počtu).

Návrh opatrení:

Svetová banka uvádza v dotknutej oblasti ako prvú procedúru *Získanie výpisu z OR* – táto procedúra **nie je** pre potreby predaja majetku medzi spoločnosťami **nevyhnutná**. Výpisy z OR majú pre obchodné spoločnosti len informatívny charakter a zároveň plnia úlohu prostriedku zvýšenia dôvery medzi predajcom a kupujúcim. Z uvedeného dôvodu nie je potrebné danú procedúru v dotazníkoch pre výskum Doing Business Svetovej banky naďalej uvádzať. Pre potreby samotnej registrácie majetku v obchodnom vzťahu dvoch spoločností sú nevyhnutné na realizáciu celého procesu dva úkony: 1) príprava kúpnopredajnej zmluvy

¹⁴ Rokovanie vlády SR 52/2011, 29.06.2011, 4. bod programu.

a úradné overenie podpisov na zmluve¹⁵, 2) podanie návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. Na základe súčasnej platnej legislatívy je možné obe procedúry vykonať priamo u notára, nakoľko každý notársky úrad v súčasnosti disponuje ZEP s ktorého použitým je poplatok za vklad elektronickou formou o polovicu nižší, t.j. 30 €.

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Aktualizovať dáta pre Svetovú banku	Uvedená procedúra - Získanie výpisov z obchodného registra vedeného príslušným súdom – nie je pre potreby zápisu nehnuteľnosti nevyhnutná. Z uvedeného dôvodu je potrebné aktualizovať dáta pre potreby reportu Doing Business 2014.

¹⁵ Prostredníctvom notára, resp. matriky na obecnom úrade.

5 Získanie úveru (Getting Credit)

Dva rámcové typy ukazovateľov môžu uľahčiť prístup k úveru a zlepšiť jeho prerozdelenie: systémy informácií o úveroch a zákonné práva dlžníkov a veriteľov v prípade využitia zábezpeky a v prípade konkurzu. Úverové informácie umožňujú veriteľom získať informácie o finančnej histórii potenciálneho dlžníka (pozitívne alebo negatívne). Zároveň umožňujú žiadateľovi o úver vytvoriť si pozitívnu úverovú históriu, ktorá umožní do budúcnosti ľahší prístup k ďalším úverom. Právna istota zábezpeky umožňuje podnikom využívať svoje aktíva, predovšetkým hnuiteľný majetok, ako istotu pre generovanie kapitálu, zatiaľ čo práva veriteľov sú spájané s vyšším pomerom úverov súkromného sektora na HDP.

Doing Business hodnotí dostupnosť informácií o úveroch a zákonné práva dlžníkov a veriteľov vzhľadom na zabezpečenie transakcií prostredníctvom 2 typov ukazovateľov. Hĺbka indexu úverových informačných opatrení, pravidiel a postupov, ktoré ovplyvňujú pokrytie, rozsah a dostupnosť úverových informácií prostredníctvom verejných zdrojov informácií alebo súkromných inštitúcií poskytujúcich úvery. Index sily právnych noriem meria, do akej miery je zabezpečené konkurzné právo a práva ochrany dlžníkov a veriteľov. Doing Business používa prípadové štúdie predpokladajúce, že *žadateľ o úver* je:

- súkromná spoločnosť s ručením obmedzeným, so sídlom v ekonomicky najväčšom meste
- min. 100 zamestnancov, prevádzkovaná a vlastnená v tuzemsku a veriteľ má slovenské občianstvo

Čo ukazovateľ Získanie úveru meria?

Index sily právnych noriem (0-10)

- ochrana práv dlžníkov a veriteľov v prípade zábezpeky prostredníctvom príslušného zákona (v SR Občianskym zákonníkom)
- ochrana veriteľov prostredníctvom zákonov o insolventnosti (Zákon o konkurze a reštrukturalizácii)

Index hĺbka informácií o dostupnosti úveru (0-6)

- rozsah a dostupnosť informácií o úveroch distribuované verejnými zdrojmi a súkromnými úverovými inštitúciami

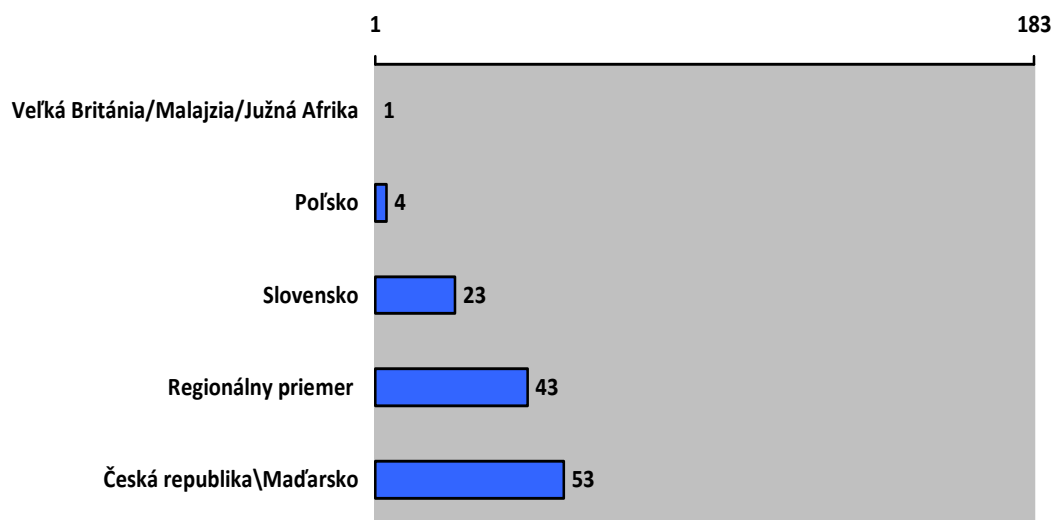
Pokrytie centrálného registra dlžníkov SR (% dospelaj populácie)

- počet jednotlivcov a firiem uvedených vo verejnom úverovom registri ako percento dospelaj populácie

Pokrytie registra bankových úverov a záruk (% dospelaj populácie)

- počet jednotlivcov a firiem uvedených v registri úverovej bonity žiadateľov úveru najväčšej inštitúcie spravujúcej uvedený register ako percento dospelaj populácie

Tab. 5.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Získanie úveru (Getting Credit) Doing Business

Tab 5.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Získanie úveru (Getting Credit)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	23	23
Index sily právnych noriem (0-10)	9	9	9	9	9	9	9
Index hĺbka informácií o dostupnosti úveru (0-6)	3	3	4	4	4	4	4
Pokrytie centrálného registra dlžníkov SR (% dospelej populácie)	1,0	1,2	1,4	1,4	2,2	2,6	2,7
Spoločný register bankových informácií (% dospelej populácie)	45,3	40,3	39,9	44,0	44,5	56,1	58,5

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Získanie úveru v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Získanie úveru dosiahli až tri krajiny, Veľká Británia, Malajzia a Južná Afrika, kde vo všetkých prípadoch krajiny dosiahli pri oboch posudzovaných indexoch najvyššie možné hodnotenie. Veľká Británia je tak zároveň najlepšie hodnotenou krajinou aj v rámci EÚ, keď pri hodnotení dosiahla v oboch sledovaných indexoch maximálny počet bodov a 100% pokrytie dospelej populácie v prípade súkromných poskytovateľov úverov (viď tab. 5.3).

Tab. 5.3 Súhrn sledovaných indexov ukazovateľa Doing Business Získanie úveru v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie – Veľká Británia /Malajzia /Južná Afrika	Najlepšie umiestnenie EÚ - Veľká Británia
Index sily právnych noriem (0-10)	9	7	10	10
Index hĺbka informácií o dostupnosti úveru (0-6)	4	5	6	6
Pokrytie centrálného registra dlžníkov SR (% dospelej populácie)	2,7	10,2	0,0	0,0
Spoločný register bankových informácií (% dospelej populácie)	58,5	67,4	100,0	100,0

Slovensko sa v ukazovateli Získanie úveru v hodnotení Doing Business umiestnilo spolu s ďalšími 15 krajinami na 24 priečke v rámci 185 hodnotených svetových ekonomík. Podmienky vzťahu veriteľ – dlžník v indexe sily právnych noriem Slovensko nesplnilo v časti, ktorá rieši podliehanie zabezpečených veriteľov výnimkám zo zákona v prípade zastavených súdnych konaní. Pri meraní indexu hĺbky informácií o dostupnosti úveru Slovensko nesplnilo viaceré podmienky triedenia a distribuovania informácií o poskytnutých úveroch, dlžníkoch a veriteľoch (viď tab. 5.4).

Tab. 5.4 Súhrn meraných indexov ukazovateľa Získanie úveru

Index sily právnych noriem (0-10)	Hodnotenie indexu 9
Môže spoločnosť použiť hnutelný majetok ako zábezpeku pri zachovaní vlastníctva majetku, a zároveň každá finančná inštitúcia akceptuje takéto aktíva ako záruku?	Áno
Povoľuje zákon spoločnostiam udeliť záložné právo bez držby na jednoduchú kategóriu hnutelného majetku bez toho aby bol potrebný presný popis zábezpeky?	Áno
Povoľuje zákon spoločnostiam udeliť nevlastnícke záložné právo na všetky svoje aktíva bez toho aby bol potrebný presný popis zábezpeky?	Áno
Môže sa záložné právo vzťahovať aj na budúci majetok alebo majetok získaný, alebo prevedení na základe bankrotu, a môže sa automaticky rozšíriť na výrobky, postupy alebo zálohu pôvodných aktív?	Áno
Je všeobecný popis pohľadávok a záväzkov prípustný v záložných zmluvách; môžu byť všetky typy dlhov a záväzkov zabezpečené medzi zúčastnenými stranami, a môže záložná zmluva obsahovať maximálnu sumu, za ktorú sú aktíva zaťažené úverom?	Áno
Je centrálny register záložných práv, ktorý je geograficky a podľa typu majetku zjednotený, prepojený s elektronickou databázou dlžníkov?	Áno
Sú zabezpečení veriteľa vyplácaní ako prví (t.j. pred všeobecnými daňovými a zamestnaneckými nárokmi) v prípade, že je dlžník v omeškaní mimo konkurzného	Áno

konania	
Sú zabezpečené veriteľia vyplácaní ako prví (t.j. pred všeobecnými daňovými a zamestnaneckými nárokmi) pri likvidácii podnikania?	Áno
Podliehajú zabezpečené veriteľia automatickému účinku zastavenia alebo moratória (prerušenia) vymáhania, ak dlžník vstúpi do procesu súdom dohliadanej reštrukturalizácie, alebo právo poskytuje zabezpečeným veriteľom dôvody na oslobodenie od automatického účinku zastavenia?	Nie
Umožňuje zákon zúčastneným stranám súhlasiť v záložnej zmluve, že poskytovateľ úveru môže mimosúdne vymáhať jeho záložné právo v čase keď je vytvorený záložný nárok?	Áno

Index hĺbka informácií o dostupnosti úveru (0-6)	Spoločný register bankových informácií	Centrálny register dlžníkov SR	Hodnotenie indexu 4
Sú údaje o firmách a jednotlivcoch triedené?	Nie	Nie	0
Sú triedené údaje pozitívne a negatívne?	Áno	Áno	1
Triedi register úverové informácie od obchodných veriteľov, spoločností poskytujúce úvery a finančných inštitúcií?	Nie	Nie	0
Sú úverové informácie staršie ako 2 roky triedené a distribuované?	Áno	Nie	1
Sú triedené údaje o pôžičkách menších ako 1% HDP b.c.	Áno	Áno	1
Je zákonom garantovaný prístup dlžníkov k ich údajom v registri dlžníkov?	Áno	Áno	1

Pokrytie	Spoločný register bankových informácií	Centrálny register dlžníkov SR
Počet spoločností	17 000	105 081
Počet jednotlivcov	2 300 000	0
Podiel (%)	58,5	2,7

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Centrálny register dlžníkov SR	Zahrnúť viac subjektov do Centrálného registra dlžníkov SR.
2.	Kategorizácia úverov	Triediť úverové informácie v registri od obchodníkov s úvermi, spoločností poskytujúcich úvery a finančných inštitúcií

6 Ochrana investorov (Protecting Investors)

Ochrana investorov je pre spoločnosti zásadná z dôvodu schopnosti podnikov získať potrebný kapitál pre ich rast, inovácie a konkurencieschopnosť. Pokiaľ zákony takúto ochranu neposkytujú, investori sa zdráhajú investovať pokiaľ nie sú majoritnými akcionármi v spoločnosti. Silná regulácia jasne definuje transakcie medzi spriaznenými stranami, vyžaduje účasť akcionárov na zásadných rozhodnutiach a stanovuje jednoznačné pravidlá pre predstavenstvo spoločnosti.

Doing Business meria silu ochrany menšinových akcionárov voči zneužívaniu aktív spoločnosti pre osobný prospech zo strany predstavenstva spoločnosti. Ukazovatele rozlišujú 3 rozmery ochrany investorov: transparentnosť transakcií medzi spriaznenými stranami (index stupňa odtajnenia), zodpovednosť za sebazvýhodňovanie (index stupňa zodpovednosti riaditeľa) a schopnosť akcionárov žalovať predstavenstvo spoločnosti pre pochybenia (index náročnosti žalôb zo strany akcionárov). Celkové hodnotenie je výsledkom aritmetického priemeru uvedených troch indexov. Pre potreby komparácie jednotlivých ekonomík je stanovených niekoľko všeobecných predpokladov pre spoločnosť a transakcie, ktoré uskutočňuje.

Spoločnosť (kupujúci):

- verejne obchodná spoločnosť zapísaná na najdôležitejšej burze cenných papierov (alebo aspoň veľká súkromná spoločnosť s viacerými akcionármi).
- má predstavenstvo na čele s generálnym riaditeľom, ktorým je umožnené legálne konať v mene spoločnosti (kupujúci), aj v prípade keď zo zákona takáto požiadavka nevyplýva.

Transakcia zahŕňa nasledujúce detaily prípadovej štúdie:

- p. James, riaditeľ spoločnosti a väčšinový akcionár navrhuje, že spoločnosť odkúpi ojazdené kamióny od spoločnosti, ktorú p. James taktiež vlastní.
- napriek vyššej predajnej cene kamiónov a evidentnej ujme kupujúcej spoločnosti sú obstarané všetky povolenia na kúpu, než je trhovú a transakcia sa uskutoční.
- akcionári žalujú zainteresované strany členov predstavenstva spoločnosti.

Čo ukazovateľ Ochrana investorov meria?

Index stupňa odtajnenia (0-10)

- jednotlivec, ktorý môže schváliť obchod s spriaznenou stranou.
- odtajnenie a zverejnenie zmluvy sa v tomto prípade vyžaduje.

Index stupňa zodpovednosti riaditeľa (0-10)

- schopnosť akcionárov udržiavať pozornosť zainteresovaných strán a členov predstavenstva zodpovedný za prípad obchodovania so spriaznenými osobami.

- dostupné možnosti nápravy (škody, vrátenie zisku, pokuty, uväznenia a zrušenie transakcie)
- schopnosť akcionárov žalovať priamo alebo odvodene.

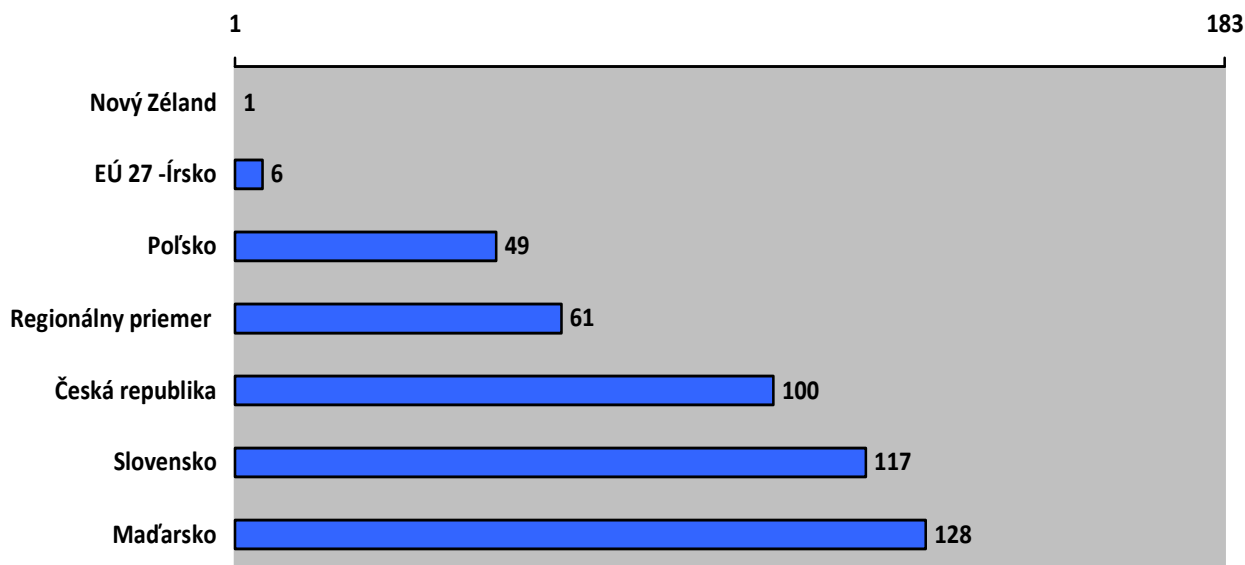
Index náročnosti žalôb zo strany akcionárov (0-10)

- prístup k interným materiálom spoločnosti.
- materiály dostupné počas súdneho procesu.

Index sily ochrany investorov (0-10)

- jednoduchý priemer vyššie uvedených indexov.

Tab. 6.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v ukazovateli Ochrana investorov (Protecting Investors) Doing Business 2013

Tab 6.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Ochrana investorov (Protecting Investors)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	114	117
Index stupňa odtajnenia (0-10)	3	3	3	3	3	3	3
Index stupňa zodpovednosti riaditeľa (0-10)	4	4	4	4	4	4	4
Index náročnosti žalôb zo strany akcionárov (0-10)	7	7	7	7	7	7	7
Index sily ochrany investorov (0-10)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Ochrana investorov v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Ochrana investorov dosiahol Nový Zéland, ktorý okrem indexu stupňa zodpovednosti riaditeľa (9), dosiahol v ostatných indexoch najvyššie hodnotenie. S pomedzi členských krajín EÚ získalo najlepšie hodnotenie Írsko, ktoré v celkovom hodnotení *Sily ochrany investorov* dosiahlo silu indexu 8,3 z celkovo 10 možných bodov.

Slovensko sa v ukazovateli Ochrana investorov v hodnotení Doing Business umiestnilo spolu s ďalšími 10 krajinami na 117. priečke v rámci 185 hodnotených svetových ekonomík. Napriek tomu, že ukazovateľ nepokrýva všetky aspekty týkajúce sa ochrany minoritných akcionárov, vyššie hodnotenie udáva, že pravidlá hodnotenej ekonomiky poskytujú silnejšiu ochranu voči seba zvýhodňovaniu. Výsledkom hodnotenia troch uvedených indexov (viď tab. 6.3) a ich následným spriemerovaním je končený *Index sily ochrany investorov*, ktorý v prípade Slovenska dosiahol hodnotu 4.7.¹⁶

Tab. 6.3 Súhrn meraných indexov ukazovateľa Ochrana investorov

Súhrn indexov ukazovateľa Ochrana investorov	Hodnotenie indexu
Index stupňa odtajnenia (0-10)	3
Ktorý orgán spoločnosti poskytuje súhlas na transakciu? (0=generálny riaditeľ, 1=akcionári, alebo volená rada riaditeľov, p. James môže voliť, 2=rada riaditeľov volí, p. James nemôže, 3=akcionári, okrem p. Jamesa môžu voliť)	0
Je vyžadované v rade riaditeľov zverejnenie konfliktu záujmov p. Jamesa? (0=nie, 1=oznámenie o existencii konfliktu, bez popisu podrobností, 2=úplné odtajnenie transakcie vrátane všetkých potrebných materiálov)	0
Je vyžadované okamžité zverejnenie uskutočnenej transakcie verejnosti / akcionárom? (0=nie, 1=oznámenie o uskutočnenej transakcie, 2=zverejnenie podrobností uskutočnenej transakcie ako aj konfliktu záujmov p. Jamesa)	1
Sú zverejňované transakcie vo výročnej správe spoločnosti? (0=nie, 1=oznámenie o uskutočnenej transakcie, 2= zverejnenie podrobností uskutočnenej transakcie ako aj konfliktu záujmov p. Jamesa)	2
Je vyžadovaná kontrola externého orgánu (napr. audítora) ešte pred uskutočnením transakcie? (0=nie, 1=áno)	0
Index stupňa zodpovednosti riaditeľa (0-10)	4
Môžu akcionári žalovať spoločnosť priamo, resp. odvodene za škodu spôsobenú spoločnosti kúpnopredajnou zmluvou? (0=podávať žaloby môžu len akcionári s viac ako 10% akcií spoločnosti, 1= podávať žaloby môžu všetci akcionári)	1
Môžu akcionári považovať p. Jamesa za zodpovedného za škodu spôsobenú transakciou? (0=p. James je, resp. nie je zodpovedný len v prípade, že konal úmyselne, 1= p. James)	1

¹⁶ V porovnaní s najlepším hodnotením, ktoré dosiahol Nový Zéland s konečným indexom ochrany investorov na úrovni 9.7.

je zodpovedný len v prípade ak zasiahol do schválenia transakcie, alebo tak spravil z nedbanlivosti, 2= p. James je zodpovedný ak je transakcia na ujmu spoločnosti)	
Môžu akcionári považovať členov rozhodovacieho orgánu spoločnosti zodpovedných za škodu spôsobenú transakciou? (0= rozhodovací orgán je, resp. nie je zodpovedný len v prípade, že konal úmyselne , 1= rozhodovací orgán je zodpovedný len v prípade ak zasiahol do schválenia transakcie, alebo tak spravil z nedbanlivosti, 2= rozhodovací orgán je zodpovedný ak je transakcia na ujmu spoločnosti)	1
Môže súd anulovať transakciu na základe oprávnenej požiadavky žalujúcej strany? (0=anulovanie je nemožné, resp. možné len v prípade úmyselného konania predajcu, 1= anulovanie je možné len v prípade, že sa stala ujma akcionárom, 2= anulovanie je možné len v prípade, keď transakcia predstavuje konflikt záujmov.)	0
Zaplatí na základe oprávnenej požiadavky žalujúcej strany p. James za škodu spôsobenú transakciou ? (0=nie, 1=áno)	1
Vráti spoločnosti na základe oprávnenej požiadavky žalujúcej strany p. James zisk z transakcie ? (0=nie, 1=áno)	0
Môžu byť voči osobe p. Jamesa uložené sankcie a zároveň trest odňatia slobody? (0=nie, 1=áno)	0
Index náročnosti žalôb zo strany akcionárov (0-10)	7
Majú možnosť akcionári vlastníci 10 a menej % z celkových akcií spoločnosti nahliadnuť do dokumentov transakcie ešte pred podaním žaloby? (0=nie, 1=áno)	0
Majú možnosť akcionári vlastníci 10 a menej % z celkových akcií spoločnosti dožadovať sa kontrolných orgánov, aby preskúmali podmienky transakcie? (0=nie, 1=áno)	0
Môže žalobca počas procesu od odporcu a svedkov požadovať akýkoľvek dokument? Hodnotenie 1 pre každú z nasledujúcich: informácie, ktoré žalovaná strana uviedla, a na ktoré sa chce spoliehať počas svojej obhajoby , informácie, ktoré priamo dokazujú konkrétne skutočnosti v konštatovaní žalobcu, akékoľvek informácie týkajúce sa odporcu sú dôvodom žaloby a akékoľvek informácie, ktoré môžu viesť k odhaleniu podstatných informácií. (0=nie, 1=áno)	4
Môže žalobca počas procesu od odporcu a svedkov požadovať skupiny dokumentov bez toho, aby jednotlivé dokumenty špecifikoval? (0=nie, 1=áno)	1
Môže žalobca počas procesu priamo vypočúvať odporcu a svedkov? (0=nie, 1= áno, ale s predchádzajúcim súhlasom súdu, 2= áno, bez súhlasu súdu)	1
Je rozsah dokazovania v civilných sporov nižší ako v trestných sporoch? (0=nie, 1=áno)	1
Index sily ochrany investorov (0-10)	4.7

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Zlepšenie postavenia Slovenskej republiky v oblasti Ochrany investorov výskumu Doing Business si vyžaduje posilnenie práv najmä menšinových akcionárov v obchodných spoločnostiach, ktorému by mala predchádzať rozsiahla novela zákona č. 513/1991 Zb.

obchodného zákonníka. Jednou z najdôležitejších zmien, ktorá by predchádzala prípadným žalobám spoluvlastníka spoločnosti zo strany jej akcionárov, by mala byť doplnená oznamovacia povinnosť väčšinových alebo menšinovým vlastníkov spoločnosti voči ostatným vlastníkom spoločnosti v prípade, keď spoločnosť nadobúda majetok na základe zmluvy s inou spoločnosťou, pričom spoločník resp. akcionár spoločnosti nadobúdajúcej majetok má majetkovú účasť aj v spoločnosti, od ktorej sa má nadobudnúť majetok. Takýto spoločník by mal povinnosť oznámiť konflikt záujmov, t.j. osobnú majetkovú účasť v oboch spoločnostiach. Uvedená zmena bola súčasťou opatrenia na znižovanie administratívnej záťaže podnikateľov uloženého ako úloha pre Ministerstvo spravodlivosti vyplývajúca z uznesenia vlády č. 486/2011. Vzhľadom však na pripravované zmeny v obchodnom zákonníku si Ministerstvo spravodlivosti predmetnú úlohu nechalo uznesením vlády č. 469/2012 zrušiť.

Vyššie uvedené opatrenie, resp. jeho upravená podoba by malo byť opätovne obnovené a uložené za úlohu pre ministra spravodlivosti ako súčasť uznesenia vlády s cieľom znižovania administratívnej záťaže podnikateľov. Lepšia kontrola zo strany akcionárov, vrátane minoritných, vyššia transparentnosť a nároky na profesionálne správanie sa vedúcich predstaviteľov firiem a opatrenia, ktoré obmedzia rizikové rozhodnutia vyplývajúce z konfliktu záujmov výrazne zlepšia postavenie Slovenska v hodnotení Svetovej banky.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Informovanosť akcionárov	Doplnenie oznamovacej povinnosti väčšinových alebo menšinovým vlastníkov spoločnosti voči ostatným vlastníkom spoločnosti v prípadoch keď: <ul style="list-style-type: none"> - spoločnosť nadobúda majetok na základe zmluvy s inou spoločnosťou, pričom spoločník resp. akcionár spoločnosti nadobúdajúcej majetok má majetkovú účasť aj v spoločnosti, od ktorej sa má nadobudnúť majetok. Takýto spoločník by bol povinný oznámiť konflikt záujmov, t.j. osobnú majetkovú účasť v oboch spoločnostiach predstavenstvu spoločnosti, resp. inému orgánu konajúcemu v mene spoločnosti. - Rovnako by zákon stanovil povinnosť, oznámiť všetkým akcionárom oboch spoločností, že sa takáto zmluva o prevode majetku uzavrela.

7 Daňové povinnosti firiem (Paying Taxes)

Dane sú nevyhnutnosťou, ktorá financuje verejné vybavenie, infraštruktúru a služby, ktoré sú zásadné pre riadne fungovanie ekonomiky. Je však potrebné opatrne nastaviť úroveň daňových sadzieb a vyhnúť sa zbytočnej zložitosti daňových pravidiel. Na základe Doing Business údajov, v ekonomikách, kde je platenie daní zložitý a nákladný proces, značný podiel ekonomickej aktivity končí v neformálnom sektore, kde podnikatelia prestávajú platiť akékoľvek dane.

Prostredníctvom prípadovej štúdie Doing Business meria dane a povinné príspevky, ktoré stredne veľké spoločnosti musia platiť v danom roku, rovnako ako administratívnu záťaž platenia daní a odvodov. Prípadová štúdia využíva sériu finančných výkazov a predpokladov o transakciách vykonaných v priebehu roka. Informácie sú spracované na základe frekvencie registrácie, platieb a času v súlade s daňovými zákonmi. Výsledné hodnotenie ukazovateľa náročnosti platenia daní je aritmetický priemer percentuálneho podielu čiastkových ukazovateľov: počet ročných platieb, čas a celková miera zdanenia. Pre potreby komparácie jednotlivých ekonomík je stanovených niekoľko všeobecných predpokladov pre spoločnosť, dane a príspevky, ktoré *spoločnosť* odvádza.

- platiteľ dane je stredne veľká spoločnosť, ktorá začala svoju prevádzku k 1. januáru 2009
- všetky dane a odvody platené v priebehu druhého roku fungovania sú zaznamenávané
- dane a odvody sú merané na všetkých úrovniach vládnutia a zahŕňajú daň z príjmu právnických osôb, daň z ročného obratu a všetky dane za zamestnancov
- rozsah štandardných odpočtov a výnimiek je taktiež zaznamenávaný

Čo ukazovateľ Daňové povinnosti firiem meria?

Platenie daní výrobných spoločností v roku 2010 (počet za rok)

- celkový počet zaplatených daní a odvodov, vrátane spotrebných daní (daň z pridanej hodnoty, daň z predaja alebo tovaru a daň za služby)
- spôsob a frekvenciu daňovej registrácie a platby

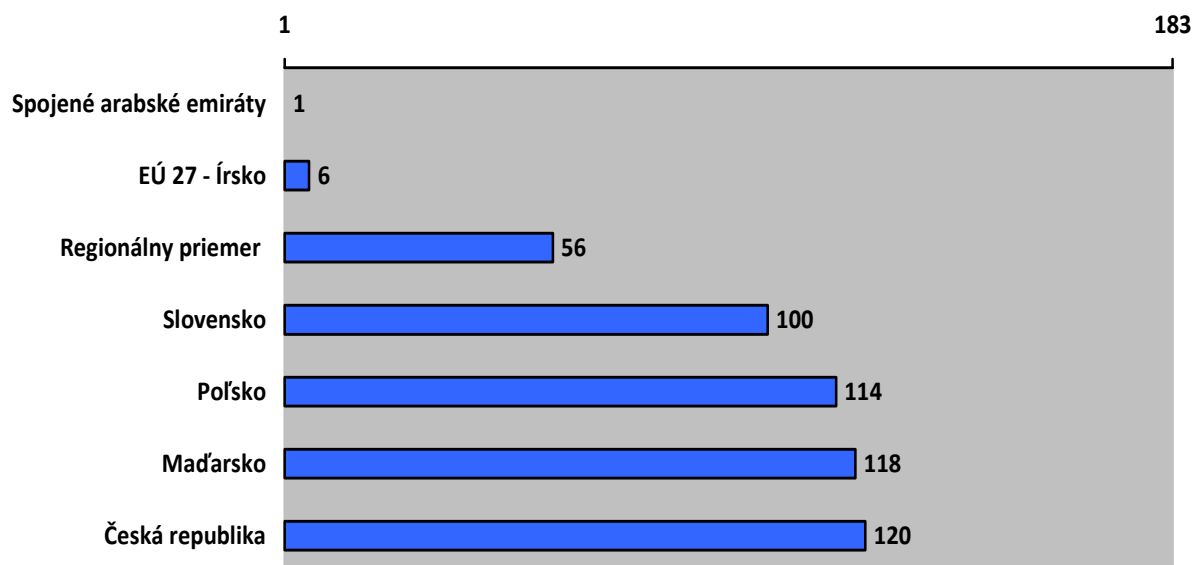
Čas potrebný na dosiahnutie zaplatenie troch najvýznamnejších daní (hodín za rok)

- zhromažďovanie informácií a výpočet splatnej dane
- vyplnenie formulárov daňových priznaní, podanie príslušným úradom
- zabezpečenie platby, resp. jej odmietnutie
- v prípade potreby, príprava knihy pre daňovú evidenciu

Celková sadzba dane (% zo zisku pred zdanením)

- zisk alebo daň z príjmu právnických osôb
- príspevky do sociálnej poisťovne a odvody za zamestnancov
- daň z vlastníctva, resp. prevodu nehnuteľnosti
- dividendy, kapitálové zisky a dane za finančné transakcie
- komunálna daň, daň za motorové vozidlo, cestná daň a ostatné dane

Tab. 7.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v oblasti Daňové povinnosti firiem (Paying Taxes) Doing Business 2013

Tab. 7.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa Daňové povinnosti firiem (Paying Taxes)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	126	100
Platby (počet za rok)	31	31	31	31	31	31	20
Časová náročnosť (hodín za rok)	325	325	325	257	257	231	207
Celková sadzba dane (% zo zisku)	48,4	48,4	47,4	48,6	48,7	48,8	47,9

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Daňové povinnosti firiem v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní v oblasti Platenie daní dosiahli Spojené arabské emiráty, kde podnikateľ za rok vykoná štyri rôzne platby s celkovou sadzbou dane 14,9 % zo zisku. Celý proces platenia daní a odvodov trvá podnikateľovi 12 hodín v roku. V rámci EÚ sa v danom ukazovateli najlepšie umiestnilo Írsko. Podnikateľ vykoná v Írsku v priebehu roka osem rôznych platieb za dane, ktoré mu dokopy zaberú 80 hodín, pričom celková sadzba dane je v tejto krajine 26,4 % zo zisku (viď tab. 7.3).

Tab. 7.3 Porovnanie ukazovateľa Platenie daní s vybranými krajinami

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Spojené arabské emiráty	Najlepšie umiestnenie EÚ - Írsko
Platby (počet za rok)	20	12	4	8
Časová náročnosť (hodín za rok)	207	176	12	80
Daň zo zisku (%)	6,8	15,2	0,0	11,9

Dane a odvody za zamestnancov (%)	39,6	23,8	14,1	11,6
Ostatné dane (%)	1,5	3,7	0,8	2,9
Celková sadzba dane (% zo zisku)	47,9	42,7	14,9	26,4

Slovensko sa v ukazovateli Daňové povinnosti firiem v hodnotení Doing Business umiestnilo na 100. priečke v rámci 185 hodnotených svetových ekonomík, keď podnikateľ musí v priebehu roky vykonať 20 rôznych platieb, ktoré mu zaberú priemerne 207 hodín a zo zisku predstavuje celková sadzba dane 47,9 % podiel (viď tab. 7.3).

Tab. 7.3 Súhrn sadzieb daní a administratívnej záťaže pre ukazovateľ Platenie daní

Ukazovateľ	Platby (počet)	Časová náročnosť (hodín)	Zákonná daňová sadzba	Základ dane	Celková sadzba dane (% zo zisku)	Poznámky k celkovej sadzbe
Príspevky do sociálnej poisťovne	1	62	35,2 %	hrubá mzda	39,6	-
Daň z príjmu PO	1	42	19,0 %	zdaniteľný príjem	6,8	-
Daň z pohonných hmôt	1	0	-	zarátaná v cene paliva	0,9	-
Daň z úrokov	0	0	19,0 %	úrokové výnosy	0,5	nie je zahrnutá
Daň z nehnuteľnosti	4	0	rôzne sadzby na m ²	rozloha nehnuteľnosti	0,4	-
Daň za motorové vozidlo	1	0	rôzne sadzby	-	0,2	-
Daň z pridanej hodnoty (DPH)	12	103	20,0 %	pridaná hodnota	0	nie je zahrnutá
Celkovo	20	207			47,9	

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Proces platenia daní a komunikácie so správcami dane je nevyhnutné racionalizovať a zjednodušiť v zmysle nižšie uvedených opatrení navrhnutých zástupcami podnikateľského prostredia. Jednotné vyberanie daní je riešené projektom UNITAS.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Aktualizovať dáta pre Svetovú banku	Daň z nehnuteľnosti sa platí v SR raz ročne – potrebné aktualizovať dáta uvedené v reporte Svetovej banky.
2.	Odvody uvádzané vo výkazoch pre daňový úrad	Zrušiť povinnosť uvádzať do výkazov pre Daňový úrad aj odvody platené do Sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne
3.	Nižšia frekvencia výkazov pre daňový úrad	Znížiť frekvenciu výkazov zasielaných daňovému úradu (napr. mesačné výkazy o vyplatených mzdách)

8 Cezhraničné obchodovanie (Trading Across Borders)

Nadmerné požiadavky na potrebné dokumenty, komplikované colné postupy, neefektívne operácie v prístavoch pri lodnej doprave a nedostatočná infraštruktúra môžu viesť k dodatočným nákladom a oneskoreniu pre vývozcov a dovozcov, čo prakticky potláča ich obchodný potenciál. Doing Business meria čas a náklady (okrem taríf) spojené s exportom a importom štandardnej prepravy tovaru zaoceánskou dopravou, a počet dokumentov potrebných pre dokončenie transakcie. Tieto ukazovatele zahŕňajú procesné požiadavky akými sú požiadavky na potrebnú dokumentáciu, postupy na colných úradoch a iných správnych orgánoch ako aj v prístavoch. Taktiež zahŕňajú logistiku, vrátane času a nákladov na vnútrozemskú dopravu do ekonomicky najväčšieho mesta v skúmanej krajine. Hodnotenie je výsledkom priemeru percentuálneho podielu jednotlivých čiastkových ukazovateľov: dokumentácia, čas a náklady na export a import. Pre potreby komparácie jednotlivých ekonomík je stanovených niekoľko predpokladov pre spoločnosť a obchodovaný tovar.

Spoločnosť :

- stredne veľká spoločnosť zamestnávajúca min. 60 ľudí
- spoločnosť s ručením obmedzeným prevádzkovaná a vlastnená v tuzemsku, formálne registrovaná a fungujúca podľa obchodných zákonov a predpisov ekonomiky

Predmetom obchodu je tovar:

- nie je životu nebezpečný a neobsahuje armádne vybavenie
- nevyžaduje žiadne špeciálne fytošaniárne alebo environmentálne bezpečnostné normy
- je jedným z najviac exportovaných a importovaných tovarov v rámci ekonomiky
- je prepravovaný v 6m ISO kontajneroch

Čo ukazovateľ Cezhraničné obchodovanie meria?

Potrebná dokumentácia pre export a import (počet)

- bankové potvrdenia, colné dokumenty dopravné dokumenty
- dokumenty povoľujúce manipuláciu s tovarom v prístavoch, resp. termináloch

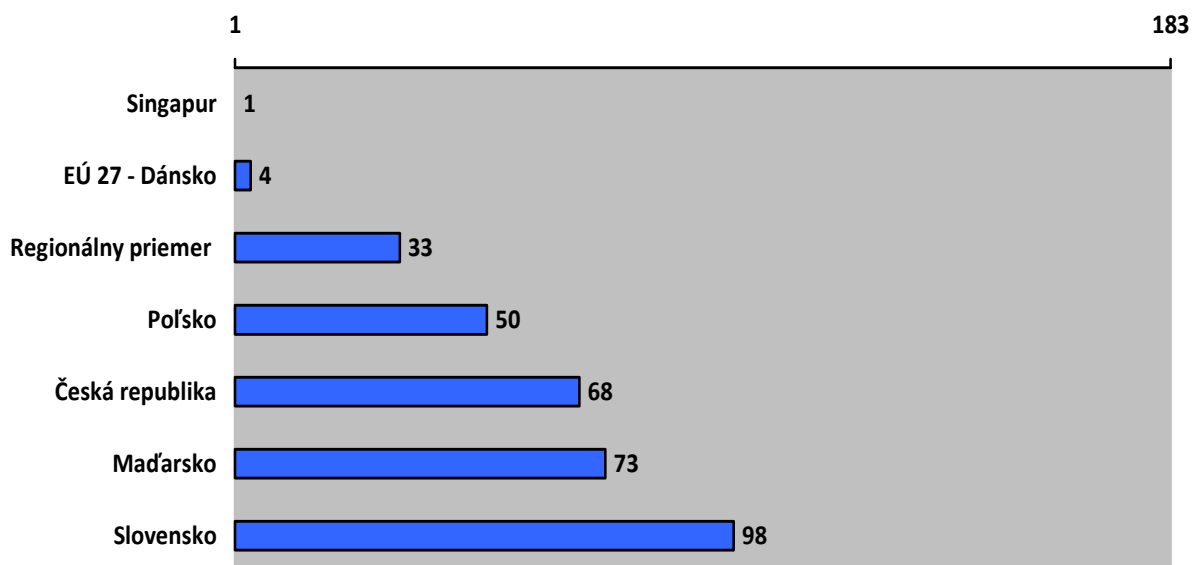
Časová náročnosť na export a import (dni)

- získanie všetkých potrebných povolení, colné odbavenie a kontroly
- vnútrozemská preprava a manipulácia s tovarom v prístavoch, resp. termináloch
- nezahŕňa čas námornej prepravy

Náklady na export a import (USD za kontajner)

- všetky dokumenty, colné odbavenie a kontroly
- vnútrozemská preprava a manipulácia s tovarom v prístavoch, resp. termináloch
- len oficiálne poplatky

Tab. 8.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v Cezhraničnom obchodovaní (Trading Across Borders) Doing Business 2013

Tab. 8.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Cezhraničného obchodovania (Trading Across Borders)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	100	98
Dokumentácia pre export (počet)	6	6	6	6	6	6	6
Časová náročnosť na export (dní)	22	22	22	20	17	17	17
Náklady na export (USD za kontajner)	1015	1015	1445	1445	1530	1560	1560
Dokumentácia pre import (počet)	7	7	7	7	7	7	7
Časová náročnosť na import (dní)	23	23	23	23	17	17	17
Náklady na import (USD za kontajner)	1050	1050	1445	1445	1505	1540	1540

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Cezhraničné obchodovanie v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Cezhraničné obchodovanie dosiahol štát Singapur, kde sú pre potreby exportu a importu tovaru potrebné v oboch prípadoch štyri rôzne dokumenty a časová náročnosť na vykonanie uvedených úkonov sa pohybuje na úrovni 4 – 5 dní. Náklady na export sa v Singapure pohybujú na úrovni 456 USD a v prípade importu je to 439 USD.

Najlepšie hodnotenou krajinou medzi členskými štátmi EÚ sa vo výskume Svetovej banky stalo Dánsko, ktoré svojimi výsledkami zároveň obsadilo štvrtú pozíciu v rámci celosvetového hodnotenia (viď tab. 8.3).

Tab. 8.3 Súhrn čiastkových ukazovateľov počtu dokumentácie, časovej náročnosti a nákladov pre ukazovateľ Doing Business Cezhraničné obchodovanie

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Singapur	Najlepšie umiestnenie EÚ - Dánsko
Dokumentácia pre export (počet)	6	4	4	4
Časová náročnosť na export (dní)	17	10	5	5
Náklady na export (USD za kontajner)	1560	1028	456	744
Dokumentácia pre import (počet)	7	5	4	3
Časová náročnosť na import (dní)	17	10	4	5
Náklady na import (USD za kontajner)	1540	1080	439	744

Slovensko sa v ukazovateli Cezhraničné obchodovanie v hodnotení Doing Business umiestnilo na 98. priečke v rámci 185 hodnotených svetových ekonomík. V porovnaní so Singapurom je v SR potrebné pre export pripraviť šesť a pre import až sedem rôznych dokumentov (viď tab. 8.4 – 8.6). Časová náročnosť pre oba prípady úkonov je v prípade Slovenska 17 dní, pričom spoločnosť na export a import kontajnera vynaloží náklady vo výške 1540-1560 USD.

Tab. 8.4 Súhrn ukazovateľov počtu dokumentácie, časovej náročnosti a nákladov na export

Úkony potrebné na export	Časová náročnosť (dni)	Náklady (USD)
Príprava potrebných dokumentov	7	235
Colné odbavenie a technické kontroly	2	55
Manipulácia v prístavoch, resp. termináloch	2	285
Vnútrozemská preprava a manipulácia	6	985
Celkovo	17	1560

Tab. 8.5 Súhrn ukazovateľov počtu dokumentácie, časovej náročnosti a nákladov na import

Úkony potrebné na import	Časová náročnosť (dni)	Náklady (USD)
Príprava potrebných dokumentov	9	215
Colné odbavenie a technické kontroly	2	55
Manipulácia v prístavoch, resp. termináloch	1	285
Vnútrozemská preprava a manipulácia	5	985
Celkovo	17	1540

Tab. 8.6 Súhrn dokumentácie potrebnej pre export a import tovaru

Dokumenty potrebné na export	Dokumenty potrebné na import
Nákladný list	Nákladný list
Osvedčenie o pôvode	Osvedčenie o pôvode
Obchodná faktúra	Obchodná faktúra
Colné vyhlásenie potrebné pre export tovaru	Colné vyhlásenie potrebné pre import tovaru
Inšpekčná správa	Tranzitný doklad (T1)
Zoznam obsahu nákladu	Zoznam obsahu nákladu
	Osvedčenie o technickej norme

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

V rámci zoskupenia Vyšehradskej štvorky sa Slovensko umiestnilo na poslednom mieste. Slovensko v porovnaní so svojimi partnermi, Českou republikou a Poľskom obsadilo horšiu pozíciu najmä z dôvodu početnejšej dokumentácie potrebnej na export tovaru do zahraničia. Z tohto dôvodu je potrebné sa v rámci zlepšenia v uvedenej oblasti inšpirovať napríklad Českou republikou, kde sa pre export z vyššie uvedeného zoznamu dokumentov vyžaduje len: nákladný list, obchodná faktúra, colné vyhlásenie potrebné pre export tovaru a zoznam obsahu nákladu. Znížením počtu nevyhnutných dokumentov na export tovaru sa predpokladá zlepšenie postavenia Slovenska v rámci rebríčka Svetovej banky.

Podľa stanoviska Colného odboru Finančného riaditeľstva SR sú pri vývoze pre colné konanie spravidla potrebné tieto dokumenty:

- vývozné colné vyhlásenie
- obchodná faktúra
- nákladný list (nie je to povinný doklad, colné orgány ho však môžu za určitých okolností požadovať)

A pri dovoze sú potrebné tieto dokumenty:

- dovozné colné vyhlásenie
- obchodná faktúra
- osvedčenie o pôvode (povinné len ak si chce dovozca uplatniť preferenčnú zníženú colnú sadzbu)
- nákladný list (nie je to povinný doklad, colné orgány ho však môžu za určitých okolností požadovať)

Vo všeobecnosti sú doklady potrebné pri dovoze a vývoze tovaru v rámci EÚ harmonizované, tzn. všetky členské štáty vyžadujú pre colné konanie rovnaký rozsah dokumentov. Odlišnosti môžu nastať len pri dovozných alebo vývozných kvótach, povoleniach alebo licenciách, ktoré sú pre určité tovary (napr. vojenský materiál, zbrane, strelivo, nebezpečné chemické látky, látky poškodzujúce ozónovú vrstvu Zeme, ohrozené voľne žijúce živočíchy a voľne rastúce rastliny, lieky, omamné a psychotropné látky, rádioaktívne a iné vysoko nebezpečné materiály) vyžadované na základe národných predpisov.

Na základe vyššie uvedeného predpokladáme nesprávne uvádzanie údajov do dotazníkov pre Svetovú banku prispievateľmi, ktorí nemajú dostatočné skúsenosti pri dovoze a vývoze tovaru za hranice EÚ. V ďalšom období je potrebné uvedené reporty Svetovej banky revidovať v súlade s platnou legislatívou SR a právom EÚ.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Znížiť počet nevyhnutných dokumentov na export tovaru	Upraviť počet potrebných dokumentov na export tovaru po vzore okolitých krajín, ktoré sa aj z tohto dôvodu umiestnili na lepších pozíciách.

9 Vymáhateľnosť zmlúv (Enforcing Contracts)

Dobre fungujúce súdy pomáhajú spoločnostiam rozširovať svoje obchodné siete a trhy. Bez účinného presadzovania zmlúv, by mohli ľudia spoľahlivo obchodovať iba s rodinou, priateľmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými majú naviazané vzťahy. Ak je vymáhanie zmlúv efektívne, firmy majú väčšiu náklonnosť spolupracovať s dlžníkmi a novými zákazníkmi a taktiež majú lepší prístup k úverom.

Doing Business meria efektívnosť súdneho systému v rámci riešenia obchodných sporov na miestnych súdoch. Štandardizovaná prípadová štúdia v tomto prípade zhromažďuje údaje týkajúce sa času, nákladov a procesných zložitostí, ktoré riešia obchodnoprávne spory na súdoch. Výsledné hodnotenie ukazovateľa vymáhanie zmlúv je aritmetický priemer percentuálneho podielu čiastkových ukazovateľov: úkonov, časovej náročnosti a celkových nákladov. Prípadová štúdia zahŕňa spor, ktorého predmetom je porušenie kúpnej zmluvy medzi dvomi domácimi podnikmi a predpokladá zapojenie súdneho znalca na kvalitu tovaru, ktorý je predmetom zmluvy. To odlišuje tento prípad od jednoduchého vymáhania dlhov. Pre potreby komparácie ekonomík je stanovených niekoľko všeobecných predpokladov:

- spoločnosti kupujúceho a predajcu so sídlom v ekonomicky najväčšom meste
- kupujúci si objedná tovar na zákazku, ktorý odmietne následne uhradiť
- predajca žaluje kupujúceho na príslušnom súde
- hodnota predmetu žaloby je 200% príjmu na obyvateľa krajiny
- predajca požiada o predbežné opatrenie na zabezpečenie jeho pohľadávky
- súd rozhodne v prospech predajcu, nie je možnosť sa odvolať
- predajca vymáha pohľadávku prostredníctvom verejného odpredaju hnutel'ného majetku kupujúceho (v SR prostredníctvom exekútora)

Čo ukazovateľ Vymáhateľnosť zmlúv meria?

Postupy k vymáhaniu zmluvy prostredníctvom súdov (počet)

- všetky interakcie medzi účastníkmi obchodného sporu, alebo medzi nimi a sudcom, resp. súdnym úradníkom
- postupy na podanie prípadu na súd a začatie konania
- postupy na súdne konanie, vydanie rozhodnutia a na vykonanie súdneho rozhodnutia

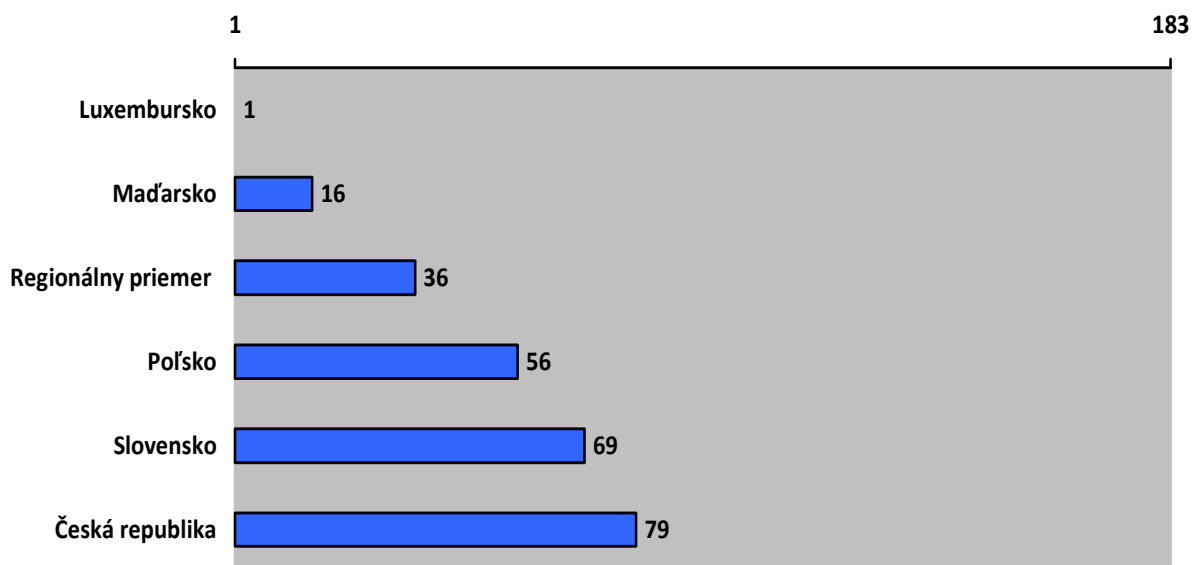
Čas potrebný na dokončenie jednotlivých úkonov (kalendárne dni)

- časová náročnosť na podanie prípadu na súd a začatie konania
- časová náročnosť na súdne konanie a obdržanie súdneho rozhodnutia
- časová náročnosť na vynútenie si súdneho rozhodnutia

Náklady potrebné na dokončenie jednotlivých úkonov (% z pohľadávky)

- priemerné náklady na právnu pomoc, súdne poplatky vrátane poplatkov za znalca
- náklady spojené s vymáhaním si súdneho rozhodnutia

Tab. 9.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami vo Vymáhateľnosti zmlúv (Enforcing Contracts) Doing Business 2013

Tab. 9.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Vymáhateľnosť zmlúv (Enforcing Contracts)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	70	69
Časová náročnosť (dni)	565	565	565	565	565	565	545
Náklady (% z pohľadávky)	25.7	25.7	25.7	30.0	30.0	30.0	30.0
Úkony (počet)	32	32	32	32	32	32	32

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie ukazovateľa Vymáhateľnosť zmlúv v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Vymáhateľnosť zmlúv dosiahlo Luxembursko, kde súdne vymáhanie nesplatennej pohľadávky (vrátane súdneho procesu a samotného vymáhania vykonania rozhodnutia súdu) trvá v priemere 321 dní pričom náklady na tento úkon sa pohybujú vo výške 9,7% z nesplatennej čiastky. Zároveň je potrebné vykonať 26 rôznych úkonov.

V SR sa podľa výskumu Doing Business pohľadávka vymáha súdnou cestou v priemere 545 dní s nákladmi vo výške 30 % hodnoty pohľadávky, ktoré znáša veriteľ, pričom je potrebné vykonať 32 rôznych úkonov (viď tab. 9.3). Súhrn uvedených čiastkových ukazovateľov zaradil Slovensko v hodnotení Vymáhateľnosť zmlúv na 71. priečku z celkovo 185 hodnotených krajín sveta.

Tab. 9.3 Súhrn úkonov potrebných pre vymáhanie súdneho rozhodnutia v oblasti Doing Business Vymáhateľnosť zmlúv v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Luxembursko	Najlepšie umiestnenie EÚ - Luxembursko
Časová náročnosť (počet dní)	545	510	321	321
Podanie žaloby	70	-	21	21
Súdne konanie a rozhodnutie	365	-	240	240
Vymáhanie vykonania rozhodnutia súdu	110	-	60	60
Náklady (% z pohľadávky)	30	20,1	9,7	9,7
Náklady na právnu pomoc	14	-	6,85	6,85
Súdne poplatky	6	-	1,9	1,9
Náklady spojené s vymáhaním si súdneho rozhodnutia	10	-	0,9	0,9
Úkony (počet)	32	31	26	26

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Najväčším problémom v hodnotenom ukazovateli na Slovensku sú prietahy v súdnom konaní, ktoré sú príčinou vysokej časovej náročnosti na vymáhanie zmlúv. Skrátenie vybraných lehôt súdneho konania sa zdá vhodným riešením vyššie uvedeného problému. Zároveň by zakotvenie sankcie v podobe zákazu zakladania obchodných spoločností osobám, ktoré sa už v minulosti dopustili ekonomickej trestnej činnosti mohlo pôsobiť ako preventívne opatrenie, ktorým by sa predchádzalo vymáhaniu pohľadávok súdnou cestou.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Lehota platobného rozkazu	Skrátenie lehoty na vydanie platobného rozkazu podľa §172 ods.9 Občianskeho súdneho poriadku z 10 pracovných dní na 5 pracovných dní
2.	Lehota predbežného opatrenia	Skrátenie lehoty na vydanie predbežného opatrenia podľa §75 ods.4 Občianskeho súdneho poriadku z 30 dní na kratšie (15 dní). Predbežné opatrenie má zabrániť vzniku ďalších škôd, resp. ujme na zdraví, možná inšpirácia ČR kde je lehota 7 dní.
3.	Lehota žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie	Skrátiť lehotu na podanie žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie podľa §44 odsek 1 Exekučného poriadku z 15 dní na kratšie obdobie (5 dní).
4.	Lehota vydania poverenia na vykonanie exekúcie	Skrátenie lehoty, v ktorej súd vydá poverenie na výkon exekúcie podľa §44 odsek 2 Exekučného poriadku za 15 dní na kratšie obdobie (5 dní).

10 Riešenie platobnej neschopnosti (Resolving Insolvency)

Existencia ekonomicky efektívnych spoločností a prerozdelenie zdrojov tých neefektívnych je úlohou systému konkurzných konaní. Zlepšením očakávania veriteľov a dlžníkov vo veci výsledku konkurzného konania, môže dobre fungujúci insolvenčný systém uľahčiť prístup k financiám, zachrániť viac životaschopných podnikov, a tým zlepšiť celkový rast a udržateľnosť ekonomiky. Doing Business skúma časovú náročnosť, náklady a výsledok konkurzného konania týkajúci sa domácich subjektov. Údaje sú odvodené z prieskumu odpovedí odborníkov na riešenie platobnej neschopnosti a overené prostredníctvom platných zákonov a predpisov.

Konečné poradie hodnotenia ukazovateľa je založené na stupni odškodnenia, ktoré je zaznamenané ako cent na dolár odpočítaný veriteľmi prostredníctvom procedúr preskupenia, vyrovnania, alebo vymáhania dlhu (ukončenia). Stupeň odškodnenia je funkcia času, nákladov a ďalších faktorov, akými sú hodnota pôžičky a pravdepodobnosť spoločnosti pokračovať vo svojej prevádzke.

Pre potreby komparácie ekonomík je stanovených niekoľko predpokladov pre spoločnosť:

- spoločnosť s ručením obmedzeným vlastnená v tuzemsku prevádzkujúca hotel
- svoju činnosť vykonáva v ekonomicky najväčšom meste
- má min. 201 zamestnancov, jedného zabezpečeného veriteľa a 50 nezabezpečených veriteľov
- ako prosperujúci podnik má vyššiu hodnotu a pozitívny výsledok je dôsledkom reorganizácie alebo predaja prosperujúceho podniku a nie výsledkom predaja po častiach počas úpadku

Čo ukazovateľ Riešenie platobnej neschopnosti meria?

Čas potrebný na vymoženie pohľadávky (roky)

- merané v kalendárnych rokoch
- odvolania a žiadosti o predĺženie sú zahrnuté

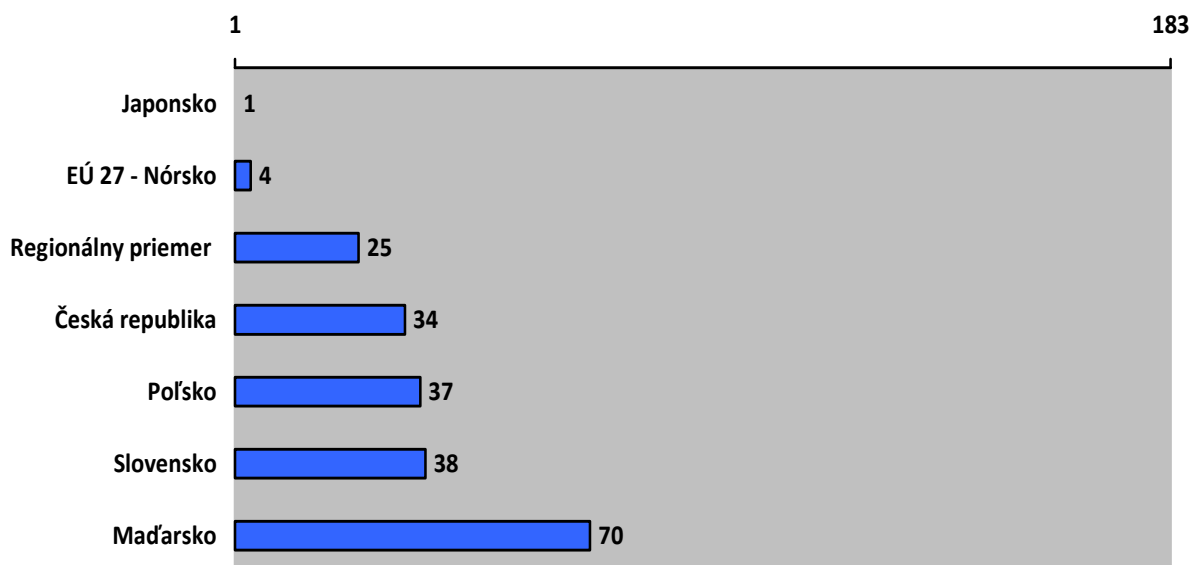
Náklady potrebné na vymoženie pohľadávky (% z nehnuteľného majetku dlžníka)

- súdne poplatky
- poplatky správcovi konkurznej podstaty
- poplatky za právnu pomoc a za likvidátora škôd a dražbu majetku

Stupeň odškodnenia veriteľov (cent na dolár)

- súčasná hodnota splateného dlhu
- oficiálne náklady konkurzného konania, sú odpočítané
- odpisy zariadenia sa berú do úvahy
- výsledok podnikania ovplyvňuje maximálnu hodnotu, ktorá môže byť získaná späť

Tab. 10.1 Postavenie Slovenskej republiky v porovnaní s okolitými ekonomikami v Riešení platobnej neschopnosti (Resolving Insolvency) Doing Business 2013

Tab. 10.2 Postavenie Slovenskej republiky v hodnotení DB 2007 – 2013 na základe ukazovateľa oblasti Riešenia platobnej neschopnosti (Resolving Insolvency)

Ukazovateľ	DB2007	DB2008	DB2009	DB2010	DB2011	DB2012	DB2013
Postavenie	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	36	38
Časová náročnosť (roky)	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Náklady (% hodnoty konkurznej podstaty)	18	18	18	18	18	18	18
Stupeň odškodnenia veriteľov (cent na dolár)	48,1	45,2	45,9	45,9	55,3	54,3	53,6

* n/a – SR nebola z uvedenom období zahrnutá do výskumov Doing Business. Doing Business 2013 hodnotí reflektovanie zmien v metodológii.

Najlepšie hodnotenie indexu Riešenie platobnej neschopnosti v porovnaní so SR

Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní podľa Doing Business v oblasti Riešenie platobnej neschopnosti dosiahlo Japonsko, kde vymożenie pohľadávky trvá v priemere 0,6 roka a náklady s tým spojené predstavujú 4,0% hodnoty konkurznej podstaty. Stupeň odškodnenia veriteľov v Japonsku predstavuje hodnotu 92,8 centu na dolár z ich pohľadávky. Najlepšiu pozíciu v rámci EÚ dosiahlo v tomto ukazovateli Nórsko.

V SR sa podľa výskumu Doing Business vymożenie pohľadávky trvá v priemere 4 roky a náklady s tým spojené predstavujú 18,0 % hodnoty konkurznej podstaty. Stupeň odškodnenia veriteľov na Slovensku predstavuje hodnotu 54,3 centu na dolár z ich pohľadávky. Najlepšiu pozíciu v rámci EÚ dosiahlo v tomto ukazovateli Nórsko. Súhrn uvedených čiastkových ukazovateľov zaradil Slovensko v hodnotení Riešenie platobnej neschopnosti na 38. priečku z celkovo 185 hodnotených krajín sveta.

Tab. 10.3 Súhrn čiastkových ukazovateľov nákladov, časovej náročnosti a stupňa odškodnenia veriteľov v oblasti Doing Business Riešenie platobnej neschopnosti v SR a vybraných krajinách

Ukazovateľ	Slovenská republika	OECD krajiny s vysokým príjmom	Najlepšie umiestnenie - Japonsko	Najlepšie umiestnenie EÚ - Nórsko
Náklady (% hodnoty konkurznej podstaty)	18	9	4,0	1,0
Časová náročnosť (roky)	4,0	1,7	0,6	0,9
Stupeň odškodnenia veriteľov (cent na dolár)	54,3	70,6	92,8	90,8

Analýza a návrh na zlepšenie jednotlivých úkonov

Vymáhanie pohľadávok veriteľmi prostredníctvom súdnych konaní je na Slovensku časovo a finančne nákladný proces. Návrhy na riešenie súdnych prietahov sú uvedené v kapitole 9 Vymáhateľnosť zmlúv. Jedným z opatrení, ktoré by mali skrátiť celý proces vydávania a vykonávania platobného rozkazu je aj inštitút fikcie doručenia, ktorý by nahradil doručovanie platobných rozkazov v prípade ak sa právnická osoba úmyselne vyhýba prevzatiu rozkazu.

Zníženie nákladov na vymáhanie pohľadávok je riešiteľné systémom odpisovania nevyplatených pohľadávok. Uvedené opatrenie si však vyžaduje hlbšiu analýzu pretože sa môže stať jednoducho zneužiteľné s oporou v zákone.

Návrh opatrení:

P.č.	Úkon	Návrh na zlepšenie
1.	Fiktívne doručenie platobného rozkazu	Uplatní sa v prípade opakovaného pokusu o doručenie platobného rozkazu
2.	Systém odpisovania nevyplatených pohľadávok	V prípade nevyplatenia faktúry odberateľom má podnikateľ, ktorý vedie podvojnú účtovníctvo, povinnosť v zúčtovacom období odvieť daň z príjmu a DPH.
3.	Jednoduchšie vyhlásenie konkurzu	Súdne poplatky môžu byť prekážkou na veriteľský návrh vyhlásenia konkurzu.

Záver

Postavenie Slovenska v rebríčku Svetovej banky sa za posledné dva roky nezmenilo, napriek rozdielnym výsledným hodnotám spôsobením novými dvoma ekonomikami zaradenými do výskumu. Doing Business v súčasnosti hodnotí 185 krajín sveta s rôznym typom ekonomík a politických kultúr. V rámci uvedeného množstva nie je objektívnym a relevantným spôsobom možné porovnávať desať rôznych oblastí podnikateľského cyklu, od začatia podnikania až po jeho ukončenie. Porovnávanie navyše sťažuje aj rôzny prístup k metodológii Svetovej banky pri vypĺňaní dotazníkov prispievateľmi za jednotlivé oblasti Doing Business. Rôznu interpretáciu zadania potvrdilo aj stanovisko sekcie energetiky MH SR, ktoré poukazuje na diametrálne odlišné výstupy pri pripájaní budovy skladu do sústavy elektrickej energie.

Relevantne porovnávať a hodnotiť krajiny je možné v rámci jedného regiónu, resp. u krajín s rovnakým typom ekonomiky a podobnými geopolitickými podmienkami. Najlepším príkladom porovnateľného regiónu sa javí zoskupenie Vyšehradskej štvorky, kde Slovensko v porovnaní so svojimi partnermi zaujalo prvú pozíciu v štyroch z desať oblastí výskumu Doing Business, a to Licenčné konania, Prístup k elektrickej energii, Registrácia majetku a Daňové povinnosti. V ďalších dvoch oblastiach, Začatie podnikania a Dostupnosť úverových zdrojov zaujalo Slovensko druhú priečku v rámci V4.

Najväčší posun v rebríčku Doing Business 2013 zaznamenalo Poľsko, ktoré sa vďaka reformným opatreniam posunulo v rebríčku o 19 miest. V nadväznosti na legislatívne zmeny, ovplyvňujúce podnikanie v SR, ktoré sa udiali v priebehu roka 2012, resp. nadobúdajúce účinnosť v priebehu roka 2013 a revidovanie jednotlivých oblastí výskumu a následné aktualizovanie dát odkomunikovaných na Svetovú banku predpokladáme pozitívny posun v rebríčku do budúcnosti aj v prípade Slovenska. Konkrétne ukazovateľ Registrácia majetku bude zo strany ÚGKK SR na podnet MH SR revidovaný v súlade s metodikou Svetovej banky a bude znížený počet procedúr, ktoré je zo zákona nevyhnutné vykonať na úspešný prevod nehnuteľného majetku do katastra nehnuteľností. Podobným spôsobom bude riešené postavenie SR aj v oblasti Začatie podnikania, kde bol rezort hospodárstva zaradený do zoznamu prispievateľov pre Svetovú banku za účelom výskumu Doing Business 2014 (o. i. aj pre oblasť Prístup k el. energii). Konečné postavenie SR v tejto oblasti, ako je uvedené už záveroch kapitoly 1 Začatie podnikania, závisí od prispievateľov do Svetovej banky, ktorými sú advokátske a poradenské kancelárie, ktorých vlastné finančné záujmy môžu negatívne pôsobiť na jednotlivé čiastkové ukazovatele, predovšetkým počet postupov a času potrebného na legálne založenie a prevádzkovanie obchodnej spoločnosti.